

Sivari & Totaali

Antimilitaristinen kulttuurilehti 1/2011

Arabimaailman vallankumoukset

Tunisia s.16-19 – Egypti s.20-23

فض أن يسرق الجيش ثورة الشعب

Sisältö

AKL:n kuulumisia s.3

Politiikka:

- Pimein lyhdyin auringonlaskuun s.4-6

Totaalikieltäytyminen:

- Totaalikieltäytyjille vankilan sijaan kotiarestia? s.6

Kotimaa:

- Kainuussa ja Satakunnassa vietiin totaalikieltäytyjiä tuomiolle s.8

- Rauhanaktivistille sakkoja NATO-rikoskumppanuuden vastaisesta kansalaistottelemattomuudesta s.8

- Armeijan järjestämä ilotulitus s.9

- Vangitut totaalikieltäytyjät s.9

Ulkomaat:

- Etelä-Korea: aseistakieltäytyjiä vankilaan s.10

- Israel: druusiaseistakieltäytyjälle jo seitsemäs vankeustuomio s.10

- Turkki: 5 kk vankilaa solidaarisuudesta israelilaisille kieltäytyjille s.11

- WRI nigerialaisen Chidi Nwosun murhasta s.11

Siviilipalvelus:

- Työryhmä siviilipalveluksen parissa s.12-14

- Sivareille sukia s.15

Tunisia:

- Tunisian vallankumous s.16-19

Egypti:

- Tarina 2 päivästäni Egyptin tiedustelupalvelun kanssa s.20-22

- Egyptin armeija taloudellisena valtaklikkinä s.23

Kansi: "Me vastutamme sitä, kuinka armeija yrittää varastaa vallankumouksemme." Blogisti, pasifisti, aseistakieltäytyjä ja mielipidevanki **Maikel Nabil Sanad El-Tahrir**in aukiolla 30.1.2011

Pääkirjoitus

Maailmalla ja Suomesakin on viime aikoina tapahtunut paljon. Pysyvimmin jäljen historiaan tulee luultavasti jättämään se, mitä jotkut ovat osuvasti kutsuneet "arabimaaailman vuodeksi 1848". Aivan kuten Euroopan ancient regime 1800-luvun puolivälissä, on Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän valtaeliitti nyt saanut todeta laiminlyöneensä täysin juuri aikuistuneen suuren ikäluokan kasvaneet odotukset nopeasti muuttuvassa maailmassa. Riippumatta siitä miten yksittäisille hallituksille tämänhetkessä kansannousuaallossa lopulta käy, on selvää ettei henkeä ole mahdollista työntää takaisin pulloon.

Arabimaaailman tapahtumien opetukset ovat myös antimilitarismien näkökulmasta hyvin tutut, hyvässä ja pahassa. Kevään

käynnistäneet Tunisian tapahtumat ovat malliesimerkki siitä miten aseeton taistelu voi olla hämmästyttävän tehokas keino taistelussa itsevarmaa diktatuuria vastaan. Se mikä Egyptin tarinan opetus lopulta on nähdään vasta myöhemmin. Libyan tähänastisten tapahtumien opetus on surullisen tuttu. Ensinnäkin tapahtumien kehitys havainnollistaa karusti miksi kansannousua ei kannata militarisoida. Toiseksi se osoittaa jälleen kerran, että sotilaalliset interventiot saavat aikaan enemmän pahaa kuin hyvää. Maailmanpolitiikka ei oikeasti tunne "humanitaarisia interventioita". Se tuntee ainoastaan humanitaarisia kriisejä, jotka eivät ratkea sillä että paikalle tuodaan lisää aseita.

Jarkko Saipio

Sivari&Totaali-lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 15 euroa/vuosi.
Tili SAMPO 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus:

Jarkko Saipio (päätoimittaja)
Simo Hellsten (toimitussihteeri, lehden ulkoasu)
Avustajat numerossa 4/10:
Sampsa Oinaala, Kaj Raninen,
Antti Sipilä, Tuuli Vuori

Painopaikka:
Newprint Oy
Joutsenmerkitty painolaitos,
lupanumero 441-624

Lehti ottaa mielellään vastaan uusia avustajia, juttuideoita ja palautetta. Sivari&Totaali ei pysty maksamaan avustajille palkkioita. Otathan yhteyttä päätoimittaja Jarkko Saipio paatoimittaja@akl-web.fi.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/
Sivari&Totaali
Rauhansema
Veturitori 3
00520 Helsinki
www.akl-web.fi

Sivari & Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

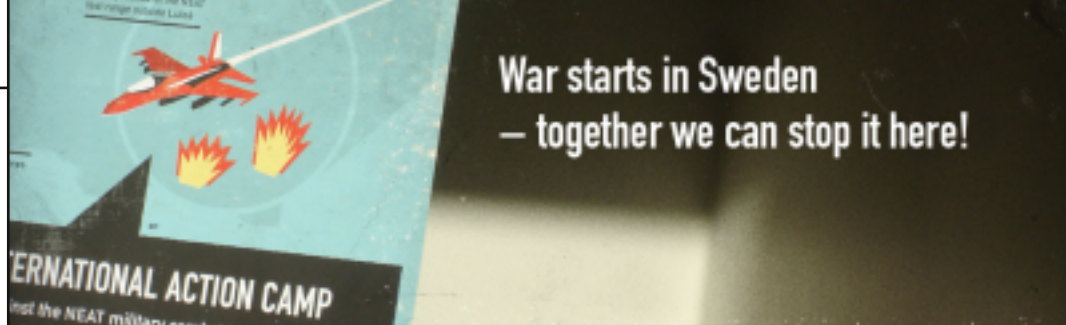

AKL:n kuulumisia

Tuuli Vuori

Yksi kevään merkki valon ja kuraksi sulavan lumen lisäksi on jokavuotinen Aseistakieltäytyjäliiton kevätiliittokokous. Kuten usein aiemminkin, liittokokous kokoontui Rauhansemalla maaliskuun lopulla, sunnuntaina 27.3. Sääntömääräisinä asioina kokous käsitteli ja hyväksyi edellisen vuoden toimintakeromuksen (joka on nyt löydettyissä liiton nettisivuilta) ja tilinpäätöksen, sekä myönsi edellisen vuoden hallitukselle vastuuvapauden. Hallituksen vaalissa valittiin kuusi kahdestatoista hallituksen jäsenestä. Uusina hallitukseen valittiin Tapani Santala ja Simo Hellsten. Erovuoroisista hallituksen jäsenistä uudelleen valittiin Hans Hellén, Henri Hellén, Lauri Hoefs ja Jyrki Lappalainen. Uusi hallitus järjestäytyi kahden viikon kuluttua liittokokouksesta. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Tuuli Vuori, varapuheenjohtajaksi Paavo Koltola ja sihteeriksi Lauri Hoefs.

Kokouksen yleiskeskustelussa käsiteltiin useita ajankohtaisia aiheita. Ydinvoiman siviilikäytöllä on sekä teollisuuden, että infrastruktuurin kautta väistämätön yhteys ydinvoiman sotilaalliseen käyttöön niin ydinaseiden kuin konventionaalisten aseidenkin osalta. Tämän vuoksi liittokokous päätti liiton kannan olevan kielteinen ydinvoiman käyttöön. Toinen keskustelunaihe oli Libyan tilanne, jonka oikea ratkaisu sotilaallinen interventio ei voi liiton mielestä olla. Näiden lisäksi keskusteltiin asevelvollisuuden ja sen ohessa siviilipalveluksen tulevaisuudesta. Viime vuosina asevelvollisuutta on kyseenalaistettu Suomessa historiallisen paljon. Liitto luonnollisesti toivoo tämän kehityssuunnan jatkuvan ja päätyvän asevelvollisuusjärjestelmän purkamiseen. Samalla paras keino kehittää siviilipalvelusta olisi sen lakkauttaminen asevelvollisuuden myötä, kuten liitto on aiemminkin todennut. Tätä odotellessa on luonnollisesti siviilipalveluksen epäkohtiin puututtava.

Rauhanleiri Ruotsissa 22.–29.7.

Tiedän mitä teet ensi kesänä

Lappi on heinäkuussa erinomaisen kaunis paikka, myös Suomen länsirajan toisella puolella. Lähi-seutumatkailun ollessa näin ilmastomuutoksen aikakaudella muotia, on syytä suunnata siis katse yöttömän yön maille. Pohjoinen metsä, jäkälien peittämät tunturit, joiden kylkiä halkovat raikkaat purot ja taustalla metsojen räähynä luomassa tunnelmaa. Tervetuloa Luulajaan, Ruotsin Lapin keskukseen, viettämään antimilitaristista kesäleiriä 22.–29.7.

Jos metsään haluat mennä nyt

Ruotsin Lapin metsissä karhuihin ei järin usein törmää. Onkin todennäköistä, että myllätyt sammalet kertovat naapurileirin asukkien olleen asialla. Pohjois-Ruotsissa sijaitseva NEAT on Euroopan suurin maalla sijaitseva testialue. Sitä käytetään pommitamisen harjoitusalueena sekä miehittämättömien lennäkkien ja niiden kantamien asejärjestelmien testaukseen sekä muuhun asetestaukseen ja sotaharjoitukseen. NEAT:iin kuuluu 1,650 neliökilometriä maata sekä ilmatilaa, jotka on rajoitettu vain testi-käyttöön. Aluetta ylläpitävät ruotsalaisorganisaatiot FMV (Ruotsin puolustusmateriaalilai-

tos) ja SSC (ruotsalainen avaruusyhtiö). Myös Suomi on osallistunut harjoituksiin alueella.

Tällä hetkellä Euroopan ulkopuolella käytäviä sotia valmistellaan ja niitä varten harjoitellaan aivan takapihallamme, NEATin kaltaisissa paikoissa. Sodat alkavat täällä, joten meidän tehtävämme on lopettaa ne täällä.

Linja-autossa on myös tunnelmaa

Ruotsalainen rauhanjärjestö Ofog ja War Resisters' International järjestävät kansainvälisen NEAT:n vastaisen toimintaleirin ja seminaarin 22. 29.7. Luulajassa. Myös Aseistakieltäytyjäliitto on mukana ja järjestää bussikuljetuksen paikan päälle.

Leirille odotetaan osallistujia ympäri maailmaa. Seminaarin lisäksi sen ohjelmaan kuuluu väkivallattomuuskoulutusta ja NEAT:n vastaisen toimintapäivän valmistelua sekä luonnollisesti mielenosoituksia ja kansalaistotelemattomuutta. Seminaarin luennot, keskustelut ja työpajat käsittelevät sotien ja asevoimien ylikansallisia kytköksiä, militarismia ja alkuperäiskansojen oikeuksien törmäyskohtia, feminististä antimilitarismia sekä luonnonresursseja ja sota.

Lisätietoja osoitteista
<http://alk-web.fi>
<http://www.warstartshere.com>

Pimein lyhdyin auringonlaskuun

Eduskuntavaalien tulos ja puolueiden lupaukset

Teksti: Kaj Raninen

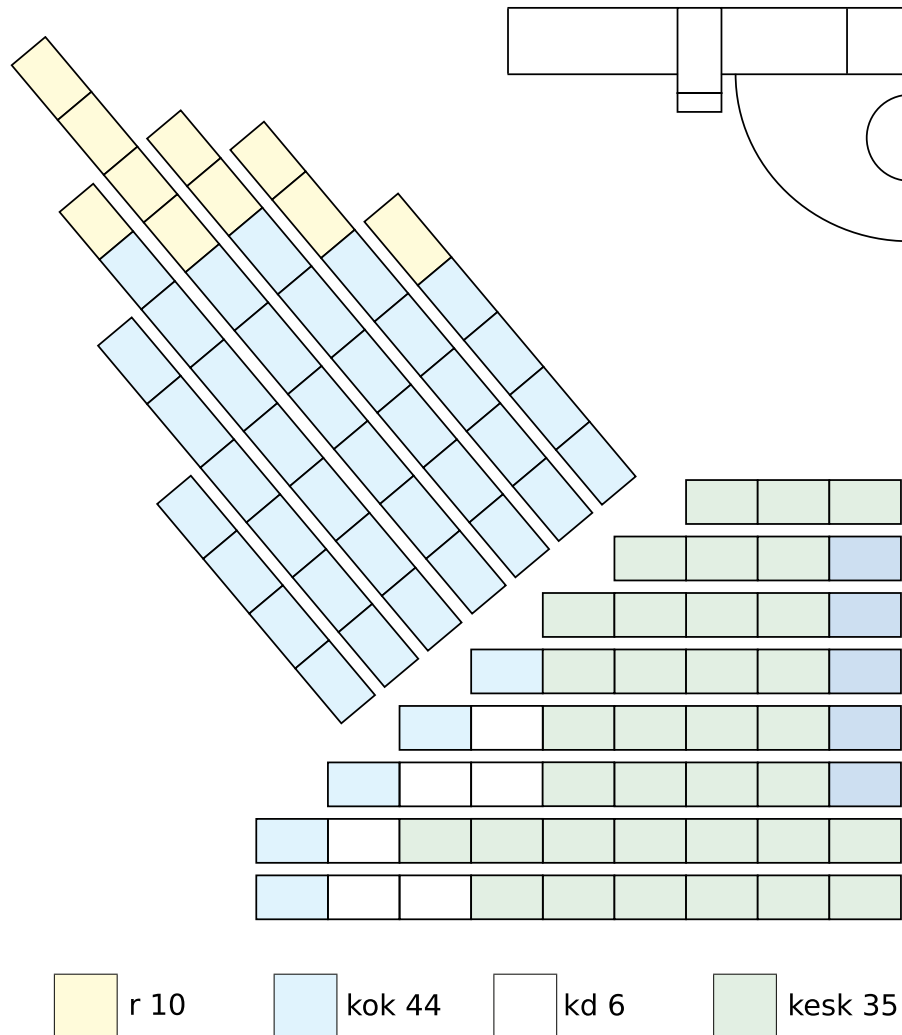
Huhtikuun eduskuntavaalit olivat ensimmäiset, joiden jälkeen ei ole itsestään selvää, että nykyisen kaltaisen asevelvollisuusjärjestelmä on voimassa vielä vaalikauden lopussa. Tai tarkemmin sanottuna alkaa olla selvää, ettei nykyistä järjestelmää ole mahdollista muuttamatta ylläpitää enää neljän vuoden ajan, eikä viime vuosina toteutettu "hiljainen" asevelvollisten valikointi enää riitä.

Viimeisin esimerkki on puolustusvoimien komentajan **Ari Puheloisen** "hätku" Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan raportin julkaisutilaisuudessa maaliskuussa: "Suomella ei ole varaa pitää yllä sen kokoista puolustusvoimaa kuin sillä nyt on. Emme voi enää höylätä pois jokaisesta toiminnosta, vaan on päätettävä mitä me teemme ja mitä emme." Puolustusministeriön kansliapäällikkö **Arto Rädyn** mukaan taas "hallitusohjelman on oltava mandatoiva puolustusvoimien rakenteelliselle sopeuttamiselle". (US:n verkkolehti 13.3.).

Kun armeija ei tietenkään voi suoraan vaatia asevelvollisuuden supistamista, kovin paljon yllä olevaa selkeämmin se ei asiaa enää voisi sanoa. Pikkuhiljaa asevelvollisuuden muuttaminen saa vastakaikua myös väestöltä, sillä maaliskuisen Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan raportin mukaan enää 51% ihmisistä kannattaa asevelvollisuuden säilyttämistä nykyisellään, "kun puolustusvoimia uudistetaan". Aikaisemmissa tutkimuksissa osuus on ollut huomattavasti suurempi.

Vaan miten puolueet? Yllä kuvattua taustaa vasten suhtautuminen asevelvollisuuteen näyttää varsin passiiviselta. Neljä kahdeksasta eduskuntapuolueesta (keskusta, kokoomus, RKP, kristilliset) ilmoittaa kannattavansa asevelvollisuuden säilyttämistä varsin perinteisin argumentein, ikään kuin mitään ei olisi tapahtumassa.

Muut kuitenkin ottavat kantaa. Vasemmistopuolueissa näyttää olevan kiinnostusta säilyttää asevelvollisuus lisäämällä armeijan ulkopuolella palvelevien määrää. Demarit toteuttaisivat tämän tulevaisuudessa kansalaispalveluksen ja vasemmistoliitto "valmiusvelvollisuuden" kautta. Vihreät kannattavat ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen perustuvaa valikoivaa asevelvollisuutta. Perussuomalaiset taas haluaisivat turvata nykymallin lisäämällä puolustusmäärärahoja.

r 10

kok 44

kd 6

kesk 35

RKP

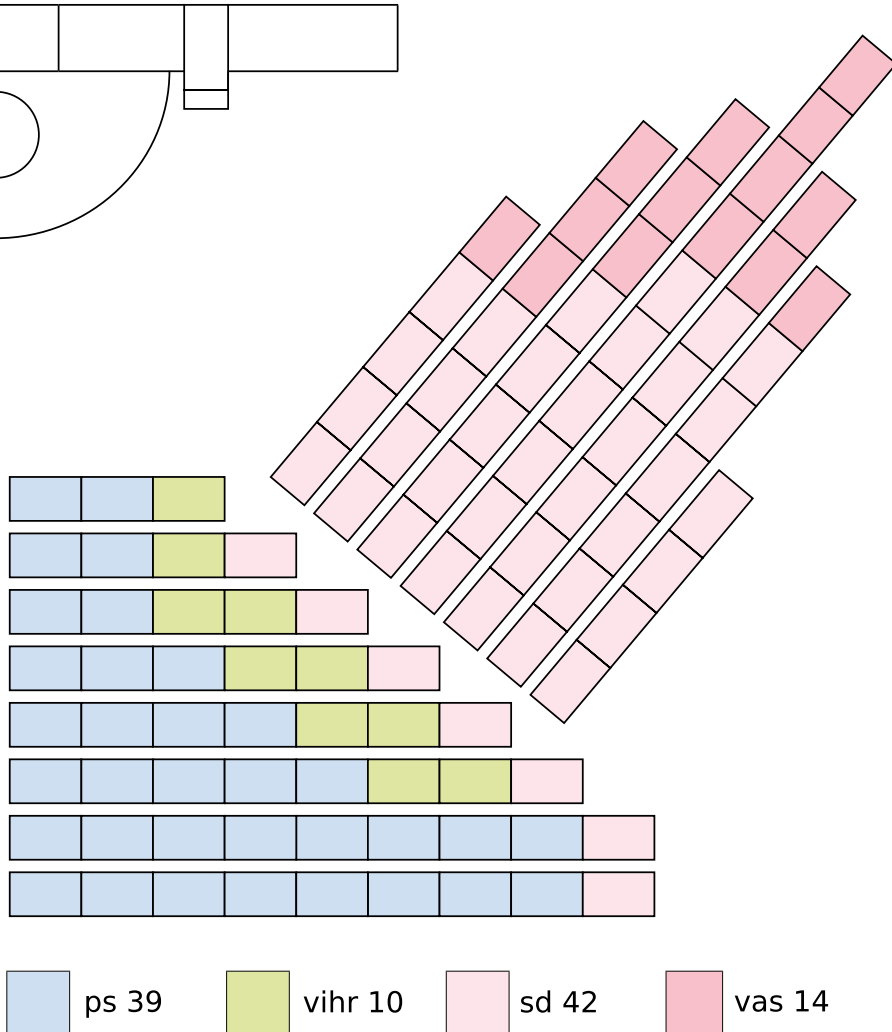
Asevelvollisuus: RKP:n vaaliohjelman mukaan puolue haluaa "tehdä päätöksiä, jotka turvaavat uskottavan puolustuksen, joka perustuu yleiseen asevelvollisuuteen ja tiivistyvään kansainväliseen yhteistyöhön."

NATO: Vuodelta 2007 peräisin olevan ohjelman "Suomen globaalinen vastuu" mukaan puolue toimii sen puolesta, että "Suomi kehittää toiminta- ja suorituskykyään pystyäkseen paremmin osallistumaan kansainväliseen kriisinhallintatyöhön". Yksityiskohtaisempia kannanottoja armeijan kansainvälistä toiminnasta ei puolueen ohjelmista löydy.

Kokoomus

Asevelvollisuus: Kokoomuksen vaaliohjelmassa, periaateohjelmassa tai viime vuoden kesäkuun puoluekokouksessa hyväksytyssä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa kannanotossa ei puhuta asevelvollisuudesta. Suomen sotilas-lehden vaalikoneessa puheenjohtaja **Jyrki Katainen** lausui:

"Yleinen asevelvollisuus on erinomainen ja kustannustehokas tapa hoitaa maamme puolustusta. Palkka-armeija tulisi monin verroin kalliimmaksi. Vaikka Suomi tulevaisuudessa liittoutuisi, ei se poistaisi tarvetta yleisen asevelvollisuuden ylläpitämiseen."

NATO: Kesäkuussa 2010 hyväksytty kokoomuksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen kannanotto viittaa hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon, jonka mukaan "Nato-jäsenyys lisää Suomen turvallisuutta ja puolustuskykyä ja Naton tavoitteet sopivat yhteen Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kanssa." Kokoomuksen mukaan tämä johtopäätös on viesti, että "Suomi haluaa edistää Nato-yhteistyötään." Kokoomuksen mukaan jäsenyys NATO:ssa "tulevaisuudessa" vahvistaisi Suomen turvallisuutta ja kansainvälistä asemaa, mutta NATO-jäsenyydelle tulee olla "valtion johdon, eduskunnan ja kansalaisten selvä tuki".

Kristillisdemokraatit
Asevelvollisuus: Yksi puolueen vaaliteemoista kuului: "Puolustus on koko kansan asia". "Yleinen asevelvollisuus on paras ja taloudellisin tapa järjestää puolustus harvaan asutussa ja laajassa maassa. Puolustusvoimat tulee ylläpitää ja varustaa hyvin turvallisuudesta ja toimivuudesta tinkimättä. Varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen, aluehallintoesikuntien ja varikkojen sijoittuminen eri puolille maata on puolustuspoliittinen ratkaisu, jolla on myös merkittäviä aluepoliittisia vaikutuksia", kerrottiin puolueen vaalisivustolla.
NATO: Puolueen ulko-, turvallisuus- ja kehityspoliittisen ohjelman mukaan "Suomi kehittää edelleen yhteistyötään Naton kanssa osallistamalla kumppanuussopimuksin rauhankumppanuustoimintaan ja EU - Nato -yhteistyöhön." Ohjelman mukaan Suomen tulee "panostaa erityisesti operaatioihin, jotka perustuvat perinteiseen rauhanturvaamiseen, humanitaariseen apuun ja siviilikriisinhallintaan ja joilla on YK:n turvallisuusneuvoston mandaatti."

Keskusta
Asevelvollisuus: Puoluekokouksessa 13.6.2010 hyväksytyn "Suomen keskustan tavoiteohjelman 2010-luvulle" mukaan puolue kannattaa asevelvollisuuden säilyttämistä varsin perinteisin muotoiluin. "Suomi rakentaa puolustusratkaisunsa yleisen asevelvollisuuden varaan. Vain näin voidaan puolustaa koko maata. Yleinen asevelvollisuus on kustannustehokas tapa hoitaa maanpuolustus, ja sillä on myös useita myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Yleistä asevelvollisuutta tulee yhteiskunnan muutosten seurauksena kehittää ja uudistaa, erityisesti huomioiden siviilikriisinhallinta", ohjelmassa kerrotaan.
NATO: Suomen keskustan tavoiteohjelman mukaan puolue kannattaa nykylinjoilla pysymistä. "Käytännönläheistä yhteistyötä rauhankumppanuusohjelman pohjalta" tulee jatkaa. NATO-jäsenyyskin on optio, mutta siitä ei voi päättää "ilman kansan enemmistön tukea ja valtio johdon laajaa yksimielisyyttä" ja päätös tulee tehdä kansanäänestyksellä.

Perussuomalaiset
Asevelvollisuus: Perussuomalaisen helmikuussa 2011 hyväksytyssä vaaliohjelmassa asevelvollisuutta puolesteltiin runsassanaisesti. Se on "terveellä tavalla yhdistänyt eri yhteiskuntaluokkia ja pitänyt jatkuvasti yllä yhteistä tavoitetta - isänmaan puolustamista kaikissa tilanteissa", sen suorittaminen "on yli kaikkien yhteiskunta- ja puoluerajojen ollut suuri yhteinen yhdistävä tekijä" ja se ollut monelle "nuorelle miehelle - nykyisin myös monelle naiselle - kunnia-asia ja antanut korvaamatonta itsetuntoa".
 "Poliittisen ja tiedotuksellisen eliitin" mielipidemuokaus kohti NATO-jäsenyyttä ja puolustusvoimien määrärahojen vähentäminen on kuitenkin ajanut alueellisen puolustusratkaisun murenemisen partaalle, ohjelmassa sanotaan. NATO-jäsenyys johtaisi puolueen mielestä asevelvollisuudesta luopumiseen, koska "maanpuolustushenki heikkenisi". Puolustusvoimien "tosiasiallisen toimintakyvyn" heikkenevän estämiseksi puolue "hyväksyy puolustusmäärärahojen maltillisen korottamisen".
NATO: Kansainvälisen toiminnan osalta puolue haluaa korostaa YK:n merkitystä. "Oli epä johdon mukaisinta mennä mukaan (EU:n nopean toiminnan) joukkoihin, jotka voivat tarvittaessa toimia, vaikka eivät saisikaan YK:n lupaa", perussuomalaisten vaaliohjelmassa helmikulta 2011 sanotaan.

Vihreät

Asevelvollisuus: Vihreiden puoluehallitus hyväksyi kesäkuussa 2010 linjapaperin "kohti valikoivaa asevelvollisuutta". Paperin mukaan "Suomen tulee luopua miesten yleisestä asevelvollisuudesta ja siirtyä kohti valikoivaa sukupuolineutraalia asevelvollisuutta". "Sodanajan reservin kooksi riittää noin 75 000-150 000 sotilasta, joka voidaan saavuttaa, jos noin 8-20 prosenttia ikäluokasta (miehet ja naiset) suorittaisi varusmiespalveluksen", paperissa sanotaan. Valikointi suoritettaisiin ensisijaisesti vapaaehtoisuuden perusteella, mutta jos vapaaehtoisia ei ole tarpeeksi, loput voidaan arpoa.

Tässä mallissa "nykymuotoinen rangaistuksenomainen siviilipalvelus" ja aseistakieltäytyjien vankeusrangaistukset lopetettaisiin. Armeijaan vapaaehtoisena tai arvottuina joutuville kuitenkin järjestettäisiin heidän kieltäytyessään armeijapalveluksesta mahdollisuus siviili- tai aseettomaan palvelukseen, jota kehitetään kriisivalmiuksia (pelastustyöt, tietoturva, suojelukoulutus ym.) tukevaan suuntaan.

NATO: Vihreiden www-sivustolla turvallisuus- ja puolustus -osion etusivulla todettiin, että "Vihreiden mielestä Suomen ei tule hakea sotilasliitto Naton jäsenyyttä". Puolueen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen ohjelman mukaan "Suomea ei ole enää tarpeen kutsua sotilaallisesti liittoutumattomaksi, sillä olemme vahvasti sitoutuneet Euroopan unioniin, joka luo itselleen yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa".

Sosialidemokraatit

Asevelvollisuus: SDP otti kantaa asevelvollisuuteen ulko- ja turvallisuuspoliittisen työryhmänsä raportissa helmikuussa 2010. Puolue kannattaa asevelvollisuutta, raportin mukaan: "yleinen asevelvollisuus on toiminut Suomen puolustuksen tärkeänä kivijalkana. Korkean koulutustason maassa se on tarjonnut motivoituneen ja osaavan joukon puolustusvoimien palvelukseen. Myös kriisihallintatehtäviin osallistuvat vapaaehtoiset on voitu rekrytoida varusmiespalveluksen suorittaneista".

"Kustannuspaineiden, yleisen aseteknisen kehityksen sekä ikäluokkien pienenemisen" takia reserviä on kuitenkin syytä pienentää 250 000 mieheen 2010-luvun jälkipuoliskolla. Tähän on tarkoitus päästä tiivistämällä seulontaa kutsunnoissa ja lyhentämällä reservissä oloaikaa.

Demarit ovat myös kiinnostuneita kansalaispalveluksesta asevelvollisuuden pelastamiseksi "sukupuolten välisiltä tasa-arvovaatimuksilta". Raportin mukaan tulevalla vaalikaudella olisi syytä tehdä selvitys sekä miehiä että naisia koskevasta kansalaispalveluksesta, "sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeet ensisijaisesti huomioiden". Raportin mukaan kansalaispalvelukseen "voisi kuulua siviilikriisinhallintaan, ensiapuun ja hoivaan liittyviä tai muuten yhteiskuntaa palvelevia tehtäviä."

NATO: SDP:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen työryhmän raportin helmikuulta 2010 mukaan "yhteistyö Naton kanssa rauhanturvaamisen ja kriisinhallinnan puitteissa" on tärkeä osa Suomen turvallisuuspolitiikkaa. "Nato-option" (so. NATO-jäsenyyden mahdollisuuden) julistaminen ei kuitenkaan ole välttämättä tarpeellista, koska "Suomen Nato-suhdetta kuvaa hakeutuminen kehittyvään, molemminpuolisesti edulliseen käytännönläheiseen yhteistyöhön Naton kanssa."

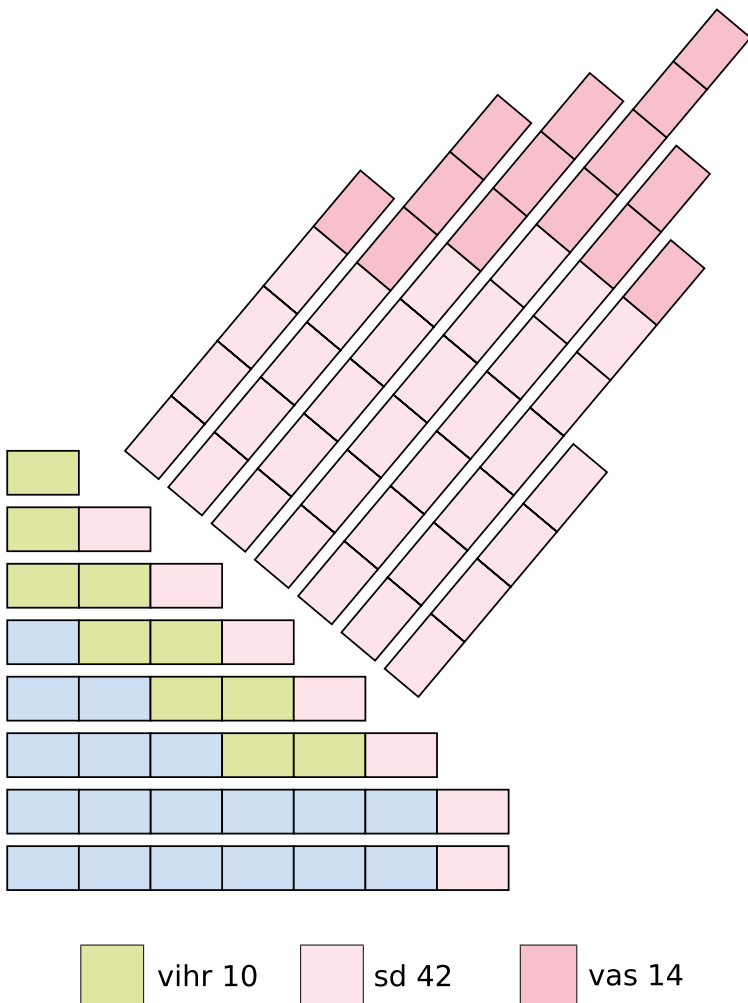
Vasemmistoliitto

Asevelvollisuus: Vasemmistoliiton puheenjohtaja **Paavo Arhinmäki** ehdotti maaliskuussa 2010 nykyisen asevelvollisuuden muuttamista molemmille sukupuolille avoimeksi "valmiusvelvollisuudeksi". Mallin rungon muodostaisivat asepalvelus, valmiusreservi ja siviilireservi. Mallissa asepalveluksen suorittaisi noin 20-30% ikäluokasta, ja kriisin uhatessa tätä joukkoa voisi täydentää "nopeasti koulutettavalla sotilaallisella valmiusreservillä, jolla on etukäteen määrätty tehtävät".

Siviilipalvelus lakkautettaisiin, mutta siviilireservi voitaisiin kouluttaa "pandemian, luonnonkatastrofin tai suuronnettomuuden varalle". Asepalvelukseen ja valmiusreserviin hakeutuminen olisi vapaaehtoista, ja malli lopettaisi Arhinmäen mukaan totaalkieltäytyjien vankeusrangaistukset. Suurin osa ihmisistä kuuluisi kuitenkin johonkin kolmesta reservistä, sillä "kokonaan ilman sodan ajan tehtäviä" jäisi vain muutampia tuhansia ihmisiä vuodessa.

Vasemmistoliitto lienee myös ainoa puolue, joka on julkisesti tarttunut teemaan asevelvollisuuden pelastamisesta siviilipalveluksen avulla. Arhinmäen syyskuun lopussa Siilasmaan työryhmän raportista antaman lausunnon mukaan reservin pienentämiseen "voidaan päästä siviilipalveluksen houkuttelevuutta lisäämällä, sen laatua parantamalla ja kestoa lyhentämällä". (KU 28.9.) Täysi vapaaehtoisuus merkitsisi hänen mukaansa "liukumista palkka-armeijaan ja Natoon".

NATO: Puolueen vaaliohjelman mukaan: "Suomen sotilaallinen liittoutumattomuus on rauhaa ja vakautta edistävä turvallisuuspoliittinen ratkaisu. Suomen tulee olla rauhanturvaamisen suurvalta, panostaa YK:n operaatioihin ja vetäytyä Afganistanista."

Vankien tulevasta korumuodista ei ole vielä tietoa, mutta jotain viitteitä voitaneen saada yhdysvaltalaisesta mallistosta.

Totaalikieltäytyjille vankilan sijaan kotiarestia?

Eduskunta hyväksyi 19.1.2011 lain valvontarangaistuksesta. Uuden lain mukaan rikoksenteikijä voidaan tuomita sähköisesti valvottuun kotiarestiin. Laissa mainitaan erikseen (38§), että se koskee myös siviilipalvelusrikoksesta, siviilipalveluksesta kieltäytymisestä ja asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittavia. Valvontarangaistuksen pituus määräytyisi samalla tavalla kuin vankeudenkin (puolet suorittamatta olevasta henkilökohtaisesta palvelusajasta siviilipalvelusajaksi muutettuna). Laki astuu voimaan 1.11.2011.

Käytännössä valvontarangaistus merkitsee sitä, että vankilan sijasta henkilö suorittaa rangaistuksen kotonaan valvontapannalla varustettuna. Asunnosta saa poistua vain ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti töihin, opiskelemaan tai muuhun hyväksytyyn "tuomitun toimintaedellytyksiä tai sosiaalisia valmiuksia tukevaan tai edistävään" toimintaan. Tuomitulla on osallistumisvelvollisuus, eli johonkin hyväksytyyn toimintaan on pakko osallistua. Päihteiden käyttö rangaistuksen aikana on kielletty ja tätä valvotaan tuomitulle asetetun rikosseuraamusviraston valvojan ennalta ilmoittamattomilla kotikäyneillä. Järjestelyjensä puolesta valvontarangaistus muistuttaa siis paljon avolaitoksessa lusiimista, sillä erotuksella että laitok-

sen sijasta yöt ja vapaa-ajat ollaan kotona ja panta on siis aina päällä.

Kaikilla totaalikieltäytyjillä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta saada vankeuden sijasta valvontarangaistusta, sillä jälkimmäisen maksimipituus on kuusi kuukautta ja ennen palveluksen alkua siviilipalveluksesta kieltäytyneen tuomitaan yhtä päivää tätä pidempään rangaistukseen.. Asevelvollisuudesta kieltäytyneillä kieltäytymispäivä kasarmilla lasketaan virallisesti palveluspäiväksi, joten heidän tuomionsa on aina alle valvontarangaistuksen ylärajan. Sen sijaan siviilipalveluksesta kieltäytyvien tulisi suorittaa sivaria vähintään yksi päivä (käytännössä esim. käydä henkilökohtaisesti jättämässä kieltäytymisilmoitus siviilipalveluskeskuksessa määrätynä palvelukseenastumispäivänä), jotta valvontarangaistusta voidaan soveltaa.

Valvontarangaistuksen yleisenä ehtona on, ettei sille ole aikaisemmista rangaistuksista tai "kyseessä olevan rikoksen laadusta" aiheutuvaa estettä ja että sitä "on pidettävä perusteltuna rikosenteikijän sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi". Se voidaan langettaa vain tuomitavan suostumuksella. Lisäksi tarvitaan muiden tuomion suorittamiseen käytettävässä asunnossa asuvien täysikäisten suostumus ja "ikänsä ja

kehitystasonsa puolesta riittävän kypsällä" alaikäiselläkin on veto-oikeus. Lisäksi pitää luonnollisesti olla joku asunto, jossa rangaistus voidaan panna toimeen.

Valvontarangaistuksen ehtojen rikkomisesta annetaan kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on törkeä tai jatkuu varoituksen jälkeen, asia saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja tällöin suorittamatta oleva valvontarangaistus voidaan muuttaa saman pituiseksi vankeusrangaistukseksi.

Valvontarangaistus on edelleen aikaa kovaa vapaudenriistoa ja se tuo sähköisen valvonnan myötä uuden kontrollin muodon avolaitosten sääntöjen ja suljettujen vankiloiden fyysisten pakotteiden rinnalle. Silti kyseessä on ensimmäinen kerta kun totaalikieltäytyjille (tai muille siviilipalvelusrikoksesta tuomituille) hyväksytään lainsäädännössä edes joku vaihtoehto vankilan sijaan. Vasta käytännön kautta kuitenkin selviää, kuinka laajasti tuomioistuimet todellisuudessa käyttävät asesta kieltäytyjien kohdalla tätä uutta mahdollisuutta.

Samalla muutettiin myös vankeuslakia niin, että sähköinen valvonta avolaitoksissa mahdollistuu. Sitä voidaan harjoittaa vangin kantaman valvontapannan tai laitoksen tiloihin asennettavien valvontalaitteiden avulla.

Kainuussa ja Satakunnassa vietitiin totaalikieltäytyjiä tuomiolle

Kuopiolainen 21-vuotias totaalikieltäytyjä **Kim Tamio** sai 11. helmikuuta 179 vuorokauden vankeustuomion Kainuun käräjäoikeudessa. Hän oli kieltäytynyt asevelvollisuudesta Kainuun prikaatissa tammi-kuussa 2010. Hän harkitsee tuomiosta valittamista.

Tamio päätyi kieltäytymiseen, koska ei hyväksy asevelvollisuusjärjestelmää pasifististen ja antimilitarististen näkemystensä johdosta. Hän arvostelee myös asevelvollisuuden epätasa-arvoista toteuttamistapaa, kun se asettaa ihmiset perusteettomasti eri asemaan sukupuolen, vakaumuksen ja kotipaikan perusteella.

Turkulainen totaalikieltäytyjä **Tuomas Ruuhijärvi** tuomittiin 14.1. Satakunnan käräjäoikeudessa 179 vuorokautta kestävään ehdottomaan vankeuteen asevelvollisuudesta kieltäytymisen vuoksi. Ruuhijärvi kieltäytyi asepalveluk-

sesta Porin prikaatissa 12.7.2010 välittömästi palveluun astuttuaan.

”Tuomio ei tullut yllätyksenä, kun kansalaistottelemattomuiden merkeissä touhuun lähdimkin”, kommentoi Ruuhijärvi, joka ei aio valittaa tuomiosta. Hänen mukaansa asepalvelus on hyvin epätasa-arvoinen, eikä hän hyväksy orjuuttamisen kaltaista ihmisten työhön pakottamista. ”Haluan, että oma poikani saa aikoihin valita, suorittaako hän asepalveluksen vai ei. Hyvää maata ei sitä paitsi tarvitse pakottaa puolustamaan, kansalaiset puolustavat sellaista mielellään”, hän huomauttaa. Ruuhijärvi uskoo, että kansalaistottelemattomuudella on voimakas vaikutus lakien kehitykseen. Mitä useampi kieltäytyy pakotetusta palvelusta, sitä nopeammin nykyisestä järjestelmästä voidaan luopua.

Aseistakieltäytyjäliitto pitää totaalikieltäytyjille langetettavia pit-

kiä vankeustuomioita yleinen rangaistustaso huomioiden kohtuuttomina ja ihmisoikeuksien kannalta kyseenalaisina. Totaalikieltäytyjille langetetaan kaavamaisesti määrättyjä ehdottomia vankeusrangaistuksia, joiden pituus on aina puolet suorittamatta olevasta palvelusajasta siviilipalvelusajaksi muutettuna. Maksimirangaistus on 181 vuorokautta. Tamion ja Ruuhijärven rangaistus ovat kaksi päivää maksimia lyhyempiä, koska molemmat kävivät ilmoittamassa kieltäytymisestään heille määrättyissä palvelupaikoissa, ja nämä laskettiin palveluspäiväksi.

YK:n ihmisoikeuskomitea vaati jo marraskuussa 2004 Suomea laajentamaan palveluksesta rauhan aikana vapautettaville Jehovan todistajille myönnettyä erityiskohtelua koskemaan myös muita aseistakieltäytyjäryhmiä. Toistaiseksi asialle ei ole kuitenkaan tehty mitään.

Rauhanaktivistille sakkoja NATO-rikoskumppanuuden vastaisesta kansalaistottelemattomuudesta

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi helsinkiläisen rauhanaktivistin **Lauri Punamäen** 20 päiväsakon rangaistukseen ja 264 euron vahingonkorvaukseen 11.2.2011. Rangaistuksen perusteena oli ”vahingonteko”. Tuomittu oli osallistunut viime vuoden maaliskuussa Muurinmurtaajat-ryhmän ulkoministeriön luona järjestämään kansalaistottelemattomuustapahtumaan.

Kolme rauhanaktivistia levitti tapahtumassa Afganistanin sodassa vuodatettua siviilien verta symboloivaa vesiliukoista punaista maalia ulkoministeriön metalliporotteihin ja ikkunoihin sekä maahan ministeriön rakennuksen eteen. Samaan aikaan Helsingissä pidettiin ulkoministeriön järjestämää NATO-seminaaria. Poliisi otti paikalta kiinni kahdeksan ihmis-

tä, joista muut olivat valokuvaajia ja banderolleja kantavia mielenosoittajia. Tapahtumassa tehdyistä aiheuttamista kiinnitoista kannellaan eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Helsingin käräjäoikeus otti rangaistusta määrätessään lieventävänä seikkana huomioon, että teko tehtiin aineelliset vahingot minimoiden ja että kansalaistottelemattomuuden periaatteiden mukaisesti tuomittu oli yhdessä muiden tekoon osallistuneiden jättäytynyt tarkoituksellisesti kiinni sen jälkeen.

”NATO on kansainvälinen rikollisjärjestö, joka valmisteleo rikoksia ihmisyyttä vastaan. Se on hyökkäyssotia käyvä sotilasliitto ja pitää hallussaan ydinaseita. Yhteistyötä tekemällä Suomi osallistuu tähän ja keskustelu on keskeytynyt siihen, pitäisikö NATO:on

virallisesti liittyä vai ei. Liittymisellä ei kuitenkaan ole paljoakaan merkitystä, kun suomalainen ulkopoliitiikka, asekauppa ja armeija ovat jo käytännössä osa NATO:a. Tämä on tapahtunut ilman riittävää keskustelua ja siitä huolimatta, ettei enemmistö suomalaisista puolla sotilasliiton jäsenyyttä. Tämä yhteistyö on ajanut Suomen mukaan myös Afganistanin sotaan”, Muurinmurtaajat-ryhmä toteaa.

Muurinmurtaajat on antimilitaristinen kansalaistottelemattomuusryhmä, joka on toiminut 1990-luvun lopulta alkaen. Se on järjestänyt historiansa aikana jo parikymmentä kansalaistottelemattomuustapahtumaa. Ryhmä on riippumaton muista järjestöistä, mutta Aseistakieltäytyjäliitto tukee sitä.

Ilmavoimien näytöslento 2010 Kuva: Puolustusvoimat/Joni Malkamäki

Armeijan järjestämä ilotulitus

Eli miten hiihtäjät joutuivat erämaassa keskelle ilmataisteluharjoitusta.

Teksti: Sampsa Oinaala

Olimme kaverini kanssa suunnitelleet kuutamohiihtoretkeä koko talven. Helmikuussa siihen tarjoutui vihdoin tilaisuus. Täysikuu möllötti kirkkaalta taivaalta ja oli täysin tyyntä. Pakkasta oli 35 astetta, mutta emme antaneet sen haitata.

Asumme Pohjois-Karjalan ja Kainuun rajalla, Valtimon Rumossa. Asumaton saloseutu alkaa pihani reunalta ja jatkuu kymmeniä kilometrejä itään. Suuntasimme suksemme sinne.

Selvityämme oijen halkomasta pöpelikköisestä tehometsätalouksmaisemasta edessä kohosi kirveenkoskematon Jysmänvaaran rinne. Maisema oli taianomaista. Puut uinuivat paksussa tykkyvaipassa ja

hiljaisuus oli täydellinen. Kuunvalo langetti pitkiä varjoja hangelle.

Sitten alkoi jyriinä. Jokainen syrjäseudun asukas tietää, mitä se tarkoittaa. Hävittäjälentokoneita.

On ihanaa asua seudulla, jonka yli ei kulje lainkaan lentoreittejä. Monella alueella jatkuva lentomelu on osa arkea, mutta ei tällä. Tämän onnen käänköpuolena on armeija.

Ilmavoimat harjoittelee juuri siellä, missä muuta ilmaliikennettä ei ole. Seudun asukkaista ei pahemmin välitetä. Koneet lentävät välillä lähes puunlatvojen tasalla. Paukahdukset ravisuttavat ikkunoita äänivallin murtuessa.

Jatkoimme vaaran laelle. Jyrinä loittoni ja oli taas hiljaista.

Otimme huikat lämmikettä ja ihailimme satumaisemaa.

Kun lähdimme laskeutumaan vaaran toista rinnettä alas, pauhu alkoi taas. Sitten välähti. Pysähdyin rinteeseen ja kaveri rysähti melkein selkääni. Osoitin välähdyn suuntaan ja jäimme tuijottamaan suut auki loksahaneina. Taivaalla sinkoili kirkkaita valoja.

Sitten toinen hävittäjä tuli suoraan yläpuolellemme ja aloitti samanlaisen tulituksen. Seisoimme hakkuuaukossa ja tulipallot lentelivät yläpuolellemme. Tuli outo olo. Pitäisikö paeta metsän suoraan?

Myöhemmin selvitin, että kyseessä olivat niin sanotut soihdut, joita käytetään lämpöohjautuvien ohjusten harhauttamiseen. Soihduissa magnesium palaa kirkkaalla ja kuumalla liekillä.

Soihdutusta on käytetty ilma- taisteluissa jo vuosikymmenien ajan. 2000-luvulla Israel on varustanut jopa matkustajakoneita soihduilla terrorihyökkäysten varalta.

Sormia ja varpaita alkoi palella. Lähdimme hiihtämään takaisin kotiin. Jyrinä jatkui vielä pitkään. Hävittäjät häipyivät vasta kymmenen jälkeen illalla.

Tunnelma oli epätodellinen. Olimme varmasti päässeet näkemään jotakin hyvin harvinaista. En kuitenkaan osannut nauttia näytöksestä, kun tiesin siinä harjoiteltavan jotakin sellaista, jota länsiliittouma tätä kirjoittaessani tekee Libyassa.

Kuutammo olisi riittänyt minulle. Toivottavasti seuraavalla retkellä sitä saa katsella ilman soihduttuja.

Vangitut totaalit - lähetä tukipostia!

1.4.2011 Suomen vankiloissa istui viisi aseistakieltäytyjää. Tukipostia saa lähettää ainakin seuraaville totaalkieltäytyjille:

Casper Tuomaala
(11.4.-10.10.2011)
Keravan avovankila
PL 133
04201 Kerava

Juhö Palmroos
(17.2.-17.8.2011)
Satakunnan vankila,
Köyliön osasto
Vankilantie 515
27750 Köyliö

Aleksi Leikkola
(24.1.-22.7.2011)
Vilppulan vankila
Kotiniementie 67
35700 Vilppula

Etelä-Korea: aseistakieltäytyjiä vankilaan

Eteläkorealainen 28-vuotias aseistakieltäytyjä **Sangwoo Kang** on saanut 18 kuukauden vankeusrangaistuksen sotilaspalveluksesta kieltäytymisestä. Sangwoo Kang on homoseksuaali, ja hänen aseistakieltäytymisensä liittyy hänen sukupuoliseen suuntautumiseensa. Vuonna 2009 hän osallistui tulkkiina War Resisters' Internationalin, World Without Warin ja Korean solidarity for Conscientious Objection -järjestön Seoullissa järjestämään seminaariin ja aseistakieltäytyjäkoulutukseen.

Vuonna 2010 hän tuotti "A Silk Letter" -nimisen elokuvan kokemuksistaan ja näkökulmistaan aseistakieltäytyjänä. Elokuvassa Sungwoon polttaa kutsuntamääräyksensä illalla Han-joen rannalla Seoullissa. Kuten kaikkien ikäisten korealaisten miesten, hänen oletetaan suorittavan 27 kuukauden mittaisen sotilaspalveluksen. Siitä kieltäytyminen johtaa vankilaan. Hän palaa huoneeseen, jonka jakaa rakastajansa, lukion keskeyttäneen pojan kanssa. Tavalliseen tapaansa he riitelevät ja sopivat. Sungwoonin mieltä alkavat raastaa ajatukset edessä olevista koetelemuksista: hämmentyneet ajatukset kasvavat ja räjähtävät. Hän yrittää kirjoittaa "kirjeen silkille" selittääkseen toimintaansa, kuten teki katonlinen marttyyri **Alexitus Hwang** 1800-luvun Koreassa.

Eteläkorealainen aseistakieltäytyjä ja anarkisti **Jihwan Ahn** sai 18 kuukauden vankeusrangaistuksen aseistakieltäytymisestä 17. helmikuuta. Hänet pidätet-

tiin tuomioistuinkäsittelyn jälkeen ja siirrettiin vankilaan. Hänen puolestaan voi lähettää vastalauseviestin Etelä-Korean presidentille osoitteesta War Resisters' Internationalin sivustolta.

Julistuksessaan hän sanoi: "Kieltäytyessäni sotilaspalveluksesta vakaumukseni perusteella en näe mitään syytä - laillisessa enkä edes moraalisisessa mielessä - selittää teille minkälainen on vakaumukseni tai kuinka olen siihen päätenyt tai selittää tämän vakaumuksen totuudellisuutta. En sano näin lapsellisuudesta, vaan koska juuri se on vakaumukseni. Nautin kiivetessäni vuorelle aamulla, tai mennessäni hiekkarannalle sateella, ottaessani nokoset lounaan jälkeen tai poimiessani kukkia kedolta ja viessäni ne maljakkoon huoneeseeni - kaikkia näitä asioita voit tehdä vapaasti ilman lupaa. Sotilaspalveluksesta kieltäytymisessä on minusta kysymys juuri samantyyppisestä asiasta - on kysymys yksilön vapaudesta. Jos joku yrittää viedä tämän vapauden minulta, pitäisi olla hänen tehtävänsä selittää miksi. Minun ei tarvitse selittää, miksi tunnen itseni onnelliseksi poimiessani kukan tai syyllisyyttä niin tehdessäni tai mitä muita tunteita se minussa mahdollisesti herättää eikä minun tarvitse keksiä perusteluja sille miksi laitan mielelläni kukkia maljakkoon ne poimittuani"

"Juuri nyt suurin ongelma asiassa on, että julistauduttuani aseistakieltäytyjäksi alkaa juridi-

nen prosessi. Ensiksikin on ongelmallisesta vaatia ketään osoittamaan vakaumuksensa, ja toisekseen on ongelma, ettei ole käyty tarpeeksi keskustelua sen ymmärtämiseksi, miksi kansallisvaltio (tai kauniimmin sanottuna yhteiskunta) vie jonkun vapauden. Tässä on pohjimmiltaan kysymys kansallisvaltion väkivallasta."

Vaikka YK:n ihmisoikeuskomitea on toistuvasti huomauttanut Etelä-Koreaa siitä, että sen tulisi tunnustaa oikeus aseistakieltäytymiseen, niin ei ole toistaiseksi tapahtunut. Nykyinen hallitus on hylännyt edeltäjänsä aloitteen aseistakieltäytymisoikeuden tunnustamisesta.

Marraskuussa 2010 vankeustuomiota oli suorittamassa 965 aseistakieltäytyjää, useimmat heistä on tuomittu 18 kuukaudeksi. Tällä hetkellä yhdessä tapauksessa tehty valitus on perustuslakituomioistuimen käsiteltävänä. Silti tuomioistuimet lähettävät yhä aseistakieltäytyjiä vankiloihin.

Vangittujen osoitteita tukiviestejä varten:

902 Sangwoo Kang
Dongsuwon P.O Box 17
Suwon Si Paldal-gu
Gyeonggi-Do
Republic of Korea
442-600

Jihwan Ahn
2568
P.O Box 164
Geumcheon-gu
Seoul, Republic of Korea
153-600

Israel: druusiaseistakieltäytyjälle jo seitsemäs vankeustuomio

Israeilainen aseistakieltäytyjä **Ajuad Zidan** sai jo seitsemännen vankeustuomionsa 21.3.2011. Tällä kertaa tuomio oli kestoltaan 20 päivää. Hän sai ensimmäisen, kymmenen päivän mittaisen tuomionsa marraskuussa, ja on sen jälkeen ollut vuorotellen vankilassa ja vapaana. 18-vuotias, Beit Jannin kaupungista

kotoisen oleva Ajuad Zidan on druusien uskonnollisen yhteisön palestiinalaisjäsen. Druusit, toisin kuin useimmat muut Israelin palestiinalaiskansalaiset, ovat asevelvollisia. Kieltäytymiskirjeessään Zidan kirjoitti:

"Vankisellin yksinäisyys on tuhat kertaa parempi kuin olisi seistä kansani edessä tähtäämässä heitä

aseella tai toteuttaa heihin kohdistuvaa ulkonaliikkumiskieltoa."

Tämän lisäksi Ajuad Zidan on myös tuonut esiin, että kieltäytyä kantamasta asetta eikä halua olla osa mitään sotilaallista joukkoa.

Ajuad Zidan laskettu vapautumispäivä oli 7. huhtikuuta, mutta hänet vangittaneen lähiaikoina taas uudelleen.

Turkki: 5 kk vankilaa solidaarisuudesta israelilaisille kieltäytyjille

Turkkilainen aseistakieltäytyjä **Halil Savda** sai 3.3.2011 viiden kuukauden vankeustuomion solidaarisuuden osoittamisesta israelilaisille aseistakieltäytyjille **Itzik Shabbatille** ja **Amir Pastarille** elokuussa 2006.

Savda sai alun perin viiden kuukauden vankeustuomion Sultanahmetin piirioikeudessa 2.6.2008. Tuomion perusteena oli hänen lehdistölle antamansa lausunto ja hänet tuomittiin Turkin rikoslain 318. artiklan perusteella. Vetoamustuomioistuin piti nyt antamassaan ratkaisussa tuomion voimassa, vaikka useat instituutiot protestoivat julkisesti sitä vastaan.

Kesäkuussa 2010 Halil Savda sai tuomion samanlaisessa tapauksessa - tuolloin kyseessä oli tuen osoittaminen siihen aikaan vangittuna olleelle aseistakieltäytyjä **Enver Aydemirille**. Savdalle ja kolmelle muulle henkilölle langetettiin kuuden kuukauden vankeusrangaistus, josta tehtyyn valitukseen ei ole vielä tullut päätöstä.

Turkin rikoslain 318. artikla kriminalisoi asepalveluksen suorittamatta jättämiseen "yllyttämisen, ehdottamisen ja propagandan levittämisen". Siitä langetaan pykälän mukaan 6–24 kuukauden vankeusrangaistus, ja jos "rikos" tapahtuu tiedotusvälineiden kautta, tuomion pituus on 9–36 kuukautta. Kyseinen artikla rajoittaa siis ilmaisunvapautta Turkissa, ja sen voi katsoa loukkaavaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10. artiklaa ja kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 129. artiklaa. Turkki on allekirjoittanut molemmat sopimukset.

WRI nigerialaisen Chidi Nwosun murhasta

Chidi Nwosu, elinikäinen ihmisoikeusaktivisti ja väkivallattoman sosiaalisen muutoksen puolustaja murhattiin brutaalisti kotonaan 29.12.2010. War Resisters' International (WRI) – pasifittinen verkosto jolla on 90 jäsenjärjestöä 40 maassa – tiedostaa tämän ensimmäiseksi kerraksi 90-vuotisen historiansa aikana, kun sen jäsenjärjestön perustaja ja puheenjohtaja on murhattu.

WRI on vaatinut pikaista ja täydellistä tutkimusta Nwosun kuoleman olosuhteisiin, pidätettyjen epäiltyjen välitöntä kuulustelua ja ruumiinavauksen tulosten julkistamista. Nwosun surmasta vastuussa olevat täytyy saada vastuuseen. Hänen elämäntyönsä rauhan- ja ihmisoikeusliikkeiden rakentajana vaatii sitä.

Nwosun pioneerityötä taistelussa Nigerian hallituksen korrup tiota, poliisin väkivaltaa, viime aikoina lisääntyneitä kidnappauksia ja rehottavaa köyhyyttä vastaan ei voi aliarvioida. Tällaisen sitou-

tuneen ja rohkean kampanjoitsijan raaka murha lähettää kylmiä väreitä läpi hallituksen ja suuryritysten vastuuta vaativan ja demokratiaan pyrkivän liikkeen. Nwosun kuolema, jolla selvästi yritetään lähettää viesti muutokseen pyrkiville aktivisteille, saa WRI:n ojentamaan kätensä ja sydämensä niitä Nigerialaisia kohti, jotka pysyvät vakaina taistelussa väkivaltaa ja vääryyttä vastaan.

Vaikka WRI vaatii oikeutta toverillemme Chidi Nwosulle, se ei vapise eikä peräänny. Nwosun kiihkeä ja päättäväinen työ sodan ja sen syiden poistamiseksi inspiroi edelleen.

Muistakaamme Chidi Nwosua. Vaatikaamme täydellistä ja riippumatonta tutkimusta Nwosun murhasta. Nwosun voima, intohimo paremmasta maailmasta ja hänen elinikäinen vakaumuksensa siinä, että harvakin ihminen pystyy saamaan aikaan pysyvän muutoksen, on opettaa meille, mihin kaikkeen me pystymme.

Työryhmä siviilipalveluksen parissa

Teksti: Kaj Raninen

Siviilipalveluksen kehittämistä syksyn ja talven ajan läpikäynyt työryhmä antoi mietintönsä maaliskuun alussa. Julkisuudessa eniten huomiota herätti ehdotus siviilipalveluksen mahdollistamisesta myös naisille, mutta mietintö sisältää muutakin huomion arvoista.

Mietinnön lähtökohta on, että "siviilipalvelusta on ryhdyttävä kehittämään aktiivisesti", jotta siitä saadaan "vuoteen 2020 mennessä merkittävä julkisen edun mukainen voimavara". Ajatus siviilipalveluksen kehittämisestä kuulostaa tietysti sinänsä hyvältä. Ehkä on silti syytä miettiä, onko jotain julkilausumattomia ja ehkä tiedostamattomia syitä sille, miksi tällainen teema halutaan nostaa esiin juuri nyt, kun Suomessa ylläpidettävän eurooppalaisittain ainutlaatuisen laajan asevelvollisuuden mielekkyydestä ja tulevaisuudesta on vihdoin alettu keskustelemaan vakavasti ja toisaalta siviilipalvelusjärjestelmä toimii viimeinkin ainakin kohtalaisesti. Loppujen lopuksi

sivari on ollut Suomessa olemassa vuodesta 1931, joten aikaa sen kehittämiseen "merkittäväksi voimavaraksi" olisi ollut tähänkin mennessä 80 vuotta.

Ei liene sattumaa, että valtiovallan kiinnostus aiheeseen herää silloin, kun siviilipalveluksen kehittäminen itsessään ei ensimmäistä kertaa järjestelmän historian aikana ole enää sotilaallisen maanpuolustuksen intressien vastaista. On tietysti selvää, ettei armeija enää haluakaan antaa sotilaallista koulutusta kaikille asevelvollisuusikäisille miehille. Tästä kertoo "hiljainen", pelkääntään armeijan oman toiminnan seurauksena ilman mitään lainmuutoksia tai parlamentaarisia päätöksiä tapahtunut siirtyminen kohti valikoivaa asevelvollisuutta palveluksesta vapautettavien määrän kasvaessa. Tämä ei silti merkitse sitä, etteikö armeija olisi edelleen kiinnostunut asevelvollisuudesta: se on sille yhä tärkein tapa pitää yllä omaa asemaansa yhteiskunnassa ja ainoa tapa tavoittaa kaikki ne, joiden palve-

lukset se edelleen haluaa käyttöönsä. Se on myös väline, jolla se rekrytoi kansainvälisissä tehtävissä käytettävät vapaaehtoiset.

Ei liene sattumaa sekään, että viime vuosina käyty keskustelu siviilipalveluksen "kehittämisestä" käynnistyi armeijan silloisen komentajan **Juhani Kaskealan** syksyllä 2006 antamasta lausunnosta, jossa hän ehdotti "yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen" tehtävän uuden palvelusmallin luomista joko siviilipalvelusta muuttamalla tai kehittämällä kokonaan uusi palvelusjärjestelmä. Se olisi Kaskealan mukaan tarkoitettu niille, jotka "eivät selviydy fyysisesti ja psyykkisesti raskaasta asepalveluksesta". Toisin sanoen armeija ottaisi edelleen ne jotka haluaa, ja muiden palveluttaminen fyysisesti tai psyykkisesti huonomman leima otsassaan jäisi muiden viranomaisten huoleksi. Kaskealta jäi toki kertomatta, minkä tehtävien toteuttamiseen tarkkaan ottaen tällaista uutta palvelusmallia tarvittaisiin, eikä vastausta siihen

yrityksistä huolimatta ole löytynyt myöhemminkään.

Valtiovalta on Suomessa perinteisesti suhtautunut siviilipalvelukseen välttämättömänä pahana.

Palvelusmuodon on ollut pakko olla olemassa, mutta siihen ei ole haluttu kovin paljoa kiinnittää huomiota, sen suorittavien määrä on haluttu pitää pienenä ja sen sisältöä on määrittänyt dogmi, jonka mukaan siitä ei saa tehdä liian "houkuttelevaa". Tämän seurauksena järjestelmä on saanut pyöriä ja kehittyä hyvin pitkälle omalla painollaan, ilman kovin kummoista suunnittelua tai rahallista panostamista. Sillä on ollut myös myönteiset vaikutuksensa: Suomen siviilipalvelusjärjestelmän ehkäpä paras piirre, se että sivarissa tehtävä työ voi olla käytännössä melkein mitä tahansa, on suurelta osin seurausta juuri tästä. Asevelvollisuuden sotilaallisten perusteiden rapauduttua tilanne on kuitenkin nyt muuttunut. Yleisen asevelvollisuuden ylläpitäminen vaatii, että selvä enemmistö asevelvollisuusikäisistä miehistä suorittaa jonkun palveluksen, mutta armeija ei enää halua niin montaa. Tällöin siviilipalvelus ei enää välttämättä olekaan asevelvollisuusjärjestelmään pesiytynyt sisäinen vaara, vaan se voi olla hyödyllinen, ellei peräti välttämätön osa sen ylläpitämiselle.

Vuosikymmenten laiminlyöminen, vähättely ja leimaaminen tuntuu kuitenkin nyt kostautuvan. Asevelvollisuuden hädän hetkellä suomalainen siviilipalvelus ei tahdokaan taipua järjestelmän pelastamisen keppihevoseksi, ja tähän törmää myös kehittämistyöryhmä. Se haluaa sivarista "merkittävän julkisen edun mukaisen voimavaran", mutta ainoiksi keinoiksi tähän keksitään koulutusjakson sisällön muokkaaminen ja kerrallaan muutaman kymmenen Lapinjärvellä palvelevan legioonalaisen sijoittaminen muualle. Se haluaa "kannustaa ja ohjata" sivareita "yhteiskunnan kannalta mahdollisimman hyö-

dyllisiin palveluspaikkoihin", mutta paria varsin epämääräistä viitetausta lukuun ottamatta jää kerromatta, mitä ne olisivat. Siviilipalvelus siis halutaan nyt marginalisoimisen sijasta integroida, mutta ei osata sanoa mihin ja miten.

Kysymys on tietysti siitä, että vaikka sivarit tekevät jatkuvasti paljon hyödyllistä työtä yhteiskunnan eteen, tämä tapahtuu hajallaan, eikä heidän panoksensa ole korvaamaton tai edes kovin merkittävä oikeastaan millekään yhteiskunnan instituutiolle. Ja nyt kun tätä haluttaisiin muuttaa, se havaitaan hyvin vaikeaksi.

Rakenteiden muuttamisen lisäksi ongelman muodostaa myös vuosikymmenten aikana muokattujen asenteiden muuttaminen. Raportissa halutaan kehittää kutsuntoja niin, että siellä kerrottaisiin enemmän siviilipalveluksesta. Lakisääteinen velvoite tähän on jo nyt, mutta silti suuressa osassa armeijan järjestämistä kutsuntatilaisuuksista siviilipalvelusta ei edelleenkään edes mainita. Asevelvollisuusikään tuleva nuori mies ei myöskään saa viranomaisilta käytännössä mitään tietoja siviilipalveluksesta, ellei itse niitä ryhdy etsimään, mikä tietysti internetaikana on huomattavasti helpompaa kuin menneisyydessä.

Tällä hetkellä tämä asiantila ei ole yksinomaan huono asia. Mietinnössä puhutaan muutamassa kohtaa siviilipalveluksen "julkisen kuvan" muuttamisesta paremmaksi. Hyvä julkinen kuva on tietysti parempi kuin huono, mutta nämä eivät ole enää ainoat realistiset vaihtoehdot. Paras pitkän tähtäimen tapa kehittää siviilipalvelusta on lakkauttaa se asevelvollisuuden myötä. Jos paremman julkisen kuvan hinta olisi se, että vankeusrangaistuksilla sanktioitua ruokapalkkatyöjärjestelmää on helpompi pitää yllä myös tulevaisuudessa, sitä ei välttämättä kannattane maksaa.

Yllä sanottu ei tietenkään merkitse sitä, etteikö siviilipalveluk-

sen parantaminen, sivareiden oikeuksien puolustaminen, sivareiden ja varusmiesten yhdenvertaisuuden edistäminen tai vaikkapa siviilipalveluksesta tiedottaminen armeijan käymisen vaihtoehtona olisi edelleen tärkeää. Ne ovat sitä niin kauan kuin asevelvollisuus on olemassa. On kuitenkin syytä olla tarkkana siitä, milloin kysymys on siviilipalveluksen parantamisesta, milloin taas tosiasiasa asevelvollisuuden horjuvan jalustan pönkittämisestä.

En luonnollisesti tarkoita yllä sitäkään, että kehittämistyöryhmän jäseniä olisi motivoinut halu pelastaa asevelvollisuus sivarin avulla. Sen työtä määrittä kuitenkin paljon sen toimeksianto, joka perustui puolustusministeriön valmisteleman vuoden 2009 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon sisältämään mainintaan. Ja sen takaa tällainen motiivi ainakin jossain muodossa mitä ilmeisimmin löytyy.

Rasittavuus hallitsee

Siviilipalveluksen pituudesta keskusteltaessa vastakkain ovat perinteisesti olleet kokonaiskesto ja kokonaisrasittavuus: onko palveluksen pituudesta päätettäessä olennaisempaa laissa määrätty palveluspäivien määrä vai epämääräisemmin määrittyvä palveluksen "kuormittavuus". Vielä nykyistä siviilipalveluslakia säädettäessä kesto katsottiin tärkeämmäksi mittariksi, mutta mietinnössä hegemonian on ottanut rasittavuus ja niinpä työryhmä katsoo, että "siviilipalvelusajan pituutta ei ole nyt tarvetta lyhentää".

Itse asiassa ryhmä päätyy ehdottamaan myös siviilipalvelusajkojen porrastamista "kokonaisrasittavuuden" perusteella. Sen mielestä olisi perusteltua selvittää, voisivatko "erityisen paljon julkista hyötyä sisältävissä", "erittäin intensiivisissä" tehtävissä palvelevat sivarit selvitä lyhyemmällä palvelusajalla. Tämä innovaa-

tio toisi uuden elementin palvelusaikojen määräytymiseen, sillä armeijassahan erilaiset palvelusajat perustuvat kyseisille varusmiehille annettavaan koulutukseen, ei siihen että esim. aliupseerikoulun käyminen katsotaisiin muuta palvelusta vähemmän rasittavaksi.

Palvelusaikakysymykseen on muistiossa kaksi eriävää mielipidettä. Ensimmäisessä (rauhanjärjestöjen ihmisten jättämässä) vaaditaan keskimääräisen varusmiespalveluksen mittaista siviilipalvelusta. Toisessa, jonka jätti sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, taas ihmetellään miksei nykyisen siviilipalveluslain hallituksen esityksessä esille tuotuja palveluksen kokonaiskeston aiheuttamia vaikutuksia sitä suoritettavan työhön, opiskeluun ja taloudelliseen tilanteeseen ole huomioitu aihetta työryhmässä käsiteltäessä.

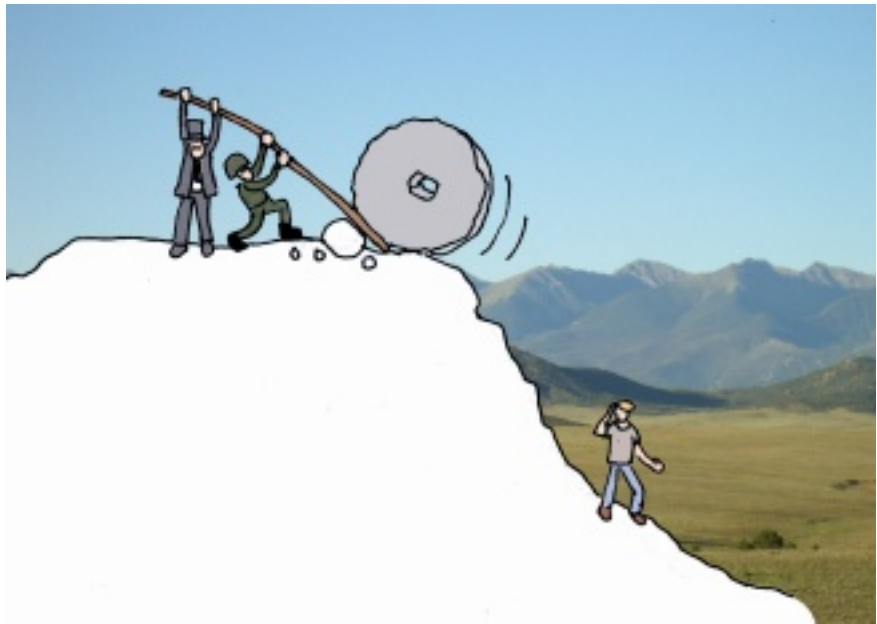
Kokonaan käsittelyn ulkopuolelle jää siviilipalveluslain rangaistusjärjestelmä. Ehdottomat vankeusrangaistukset ovat edelleen ainoa järjestelmän tuntema seuraamusmuotona paitsi asevelvollisuudesta vakaumuksellisista syistä kieltäytyville totaali kieltäytyjille, myös muista syistä palvelusvelvollisuutta laiminlyöville.

Työryhmä ei kiinnitä huomiota myöskään siviilipalvelusta suorittavien heikkoon taloudelliseen ja sosiaaliseen asemaan. Huomiotta jää myös luultavasti kaikkein yksinkertaisin keino palvelupaikkojen määrän lisäämiseksi: siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten siirtäminen joko kokonaan tai nykyistä suuremmalta osin valtion maksettaviksi.

Kiitoksen paikka

Työryhmän niukahkot konkreettiset muutosesitykset ovat pääsääntöisesti järjeviä.

Työryhmä esittää luopumista tavoitteesta käyttää siviilipalvelusvelvollisia kriisitilanteessa joissakin erityisissä tehtävissä. Toisin sanoen nykyiseen siviilipalveluslakiin "hintana" aseistakieltäytymisoikeuden tunnistamisesta sodan aikana tulleet säädökset erillisestä "sivarimobilisaatiosta" siviilitehtäviin kriisin sattuessa

jäisivät vain muutaman vuoden mittaiseksi harha-askeleeksi, ja sivareiden kriisiaikaiset velvollisuudet määrittäisivät muiden siviilien tavoin yleisen poikkeuslain säädännön kautta.

Työryhmä irtautuu myös kokonaisvaltaisemmin viime vuosina esillä olleesta ideologipohjaisesta pyrkimyksestä kytkeä siviilipalvelusta yhteiskunnan kriisivalmiuksien parantamiseen. Syynä on se yksinkertainen, jo nykyistä siviilipalveluslakia säädettäessä havaittu seikka, että sivareille ei ole tarvetta kriisiinvarautumissuunnitelmissa. Tämän perusteella työryhmä esittää, että koulutusjaksolla annettava turvallisuuskoulutus "kohdennetaan normaaliolojen riskeihin ja vahvistamaan arjen turvallisuutta".

Tasavallan presidentti **Tarja Halosen** esittämään ajatukseen varusmiesten ja sivareiden yhteisistä koulutussisällöistä otetaan varauksellinen kanta: työryhmän mukaan tällaisia ei ole järkevää "lähteä toteuttamaan keinotekoisesti".

Kannatettava on myös ajatus, että kesken varusmiespalveluksen siviilipalvelukseen siirtyvät pyritäisiin saamaan suorittamaan sivariva mahdollisimman pian. Ehdotus siviilipalveluksen hallinnon valtiollistamista saattaa myös selkeyttää tilannetta nykyiseen verrattuna. Käytännössä tämä merkitsisi ensi vaiheessa sitä, että Lapinjärven kunnan koulutuskeskus, joka hoitaa tällä hetkellä val-

tion siviilipalvelustehtäviä ostopalvelupohjalta, muutettaisiin valtion virastoksi.

Entäs ne naiset

Työryhmän ehdotus naisille mahdollistettavasta vapaaehtoisesta siviilipalveluksesta lienee varsin harmiton, vaikkakin on todettava että perusteluna käytetyn "yhdenvertaisuuden" kanssa sillä ei ole paljoakaan tekemistä. Toki se on myös jokseenkin hyödytön: sen avulla saavutettaisiin tuskin mitään, mitä ei voisi saada esimerkiksi nykyisiä työharjoittelujärjestelmiä kehittämällä.

Naisten sivarin pitäisi kuitenkin perustua alusta loppuun vapaaehtoisuuteen. Harmittomuus loppuisi hyvin äkkiä siinä vaiheessa, kun ensimmäiset vapaaehtoisia työtä yhteiskunnan ja lähimmäisten hyväksi tekemään tulleet nuoret naiset päätyisivät siviilipalvelusrikoksesta tai siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tuomittuna vankilaan (tai tulevaisuudessa panta nilkassa kotiarestiin) asioiden mentyä syystä tai toisesta pieleen. Siviilipalveluslain ehdottomiin vapausrangaistuksiin perustuvia rangaistus-säännöksiä ei siis missään tapauksessa voisi soveltaa vapaaehtoisein sivarinaisiin - ei niitä pitäisi soveltaa toki miehiinkään.

Aseistakieltäytyjät eivät olleet edustettuna työryhmässä, vaikka AKL toki osallistui työryhmän tammikuussa järjestämään kuulemistilaisuuteen.

Sivareille sukkia

Teksti: Jarkko Saipio, kuva: Tuuli Vuori

Helmikuun puolivälissä Lapinjärvellä koulutusjaksoaan suorittavat sivarit saivat hyvin tarpeellisia lahjoja: villasukkia, -lapasia -pipoja ja -kaulaliinoja. Villavaatesadon tuotti puolisen vuotta aiemmin nettiin ilmestynyt Sivarisukka-blogi, jonka taustalta löytyy pitkän linjan villasukkavaikuttaja **Saana Sandholm**.

Tuusulalaisen Saana Sandholmin kudonta-aktivismi sai alkunsa Vaaka ry:stä, joka harjoittaa avustustoimintaa Suomen lähialueilla, kotimaassa ja ympäri-

maailmaa. Hän toimii yhä järjestön Villasukkavillitys-projektin vastuuhenkilönä. Ensimmäinen Vaaka ry:n villasukkatempaus järjestettiin vuonna 2004, jolloin sukkia kudottiin Libanonin pakolaisleireille.

”Tämä ensimmäinen Vaakan villasukkakeräys lähti liikkeelle siitä, kun joku tokaisi halveksivasti vapaaehtoistyöstä että ”se on sellaista, että kudotaan villasukkia Afrikan lapsille.” Päätin silloin, että villasukat ovat todella oivallinen tapa auttaa”.

Sivarisukka-projekti syntyi reaktiona sotilaskotiliiton käyn-

nistämälle ”Operaatio Villasukalle”. Rauhantyö on aina ollut Sandholmille sydäntä lähellä. Sivarisukka-blogi perustettiin syyskuussa 2010. Blogia ei mitenkään erityisesti mainostettu, mutta tieto kampanjasta levisi nopeasti ja projektin ympärille kertyi pian aktiivinen ydinryhmä. Sivarisukka-projekti pääsi mukaan moniin neulojen ja käsityöharrastajien blogeihin ja yhä useampi otti haasteen vastaan. Lopputuloksesta oli 272 sukkaparia, neljä kaulahuivia, 41 pipoa, kolmet ranteenlämmittimet, yhdet kynsikkäät ja neljät lapaset. Tekijöitä oli laaja kirjo.

”Sukkia, pipoja ja muita lämpimiä neulottuja vaatteita sain arviolta 250 tekijältä. Aivan varma en määrystä ole, mutta perustan arvion siihen että suurin osa osallistui yhdellä sukkaparilla”.

”Saamastani palautteesta ymmärtäisin, että monia tekijöitä miellytti nimenomaan mahdollisuus muistaa sivaria. Joku teki sukat siksi, koska oli tehnyt sotilallekin villasukat, eli tasa-arvon vuoksi. Muutamat mainitsivat että oma poika/omat pojat ovat suorittaneet siviilipalveluksen. Motiiveja oli monia, ja kutojia monenikäisiä. Minua liikutti erityisesti se, että eräs rouva kutoi sukat siksi että hän oli itse kokenut sodan eikä halunnut kenenkään muun enää kokevan samaa”.

Sukat ja muut villavaatteet toimitettiin Asestakieltäytyjäliiton toimistolle kahdessa suuressa jättesäkissä. Toinen säkkillinen jaettiin Lapinjärven koulutuskeskuksessa 15.2. Vastaanotto oli odotetun innokas. Toinen satsi toimitetaan AKL:n toimistolta vähitellen eteenpäin, totaalikieltäytyjiä unohtamatta.

Onnistunut kampanja poiki pian blogiin kyselyjä siitä, järjestettäisiinkö sama uudelleen seuraavana vuonna. Sandholm tuumi että miksikäs ei. ”Sivarisukan paluu on luvassa akselille syyskuu-marraskuu 2011”. Blogiin on jo alkanut kertyä osallistumishaluisten nimiä.

Halukkaat voivat ilmoittautua mailiosoitteeseen sivarisukka@gmail.com

"A bat la dictature!" - mielenosoitus Tunisian diktatuuria vastaan tammikuussa 2011

Tunisiassa vallankumous

Teksti: Jarkko Saipio, kuvat: Wassim Ben Rhouma

Aidoille vallankumouksille on aina ollut tyypillistä se, että ne tapahtuvat juuri siellä missä ne ”asiantuntijoiden” mukaan olisivat äärimmäisen epätodennäköisiä. Jos vallanvaihdoksen aiheuttaa kaikki osapuolet yllättäneen kansannousun sijaan asiaan etukäteen valmistautunut aseellinen liike, on lopputuloksena vallankumouksen sijaan vallankaappaus. Sama lop-

putulos seuraa, jos jokin tällainen liike saa otettua spontaanisti alkaneen kansannousun haltuunsa. Tunisian vallankumous on ainakin tähän saakka välttänyt tällaisen haltuunoton.

Polttoitsemurhasta diktatuurin kaatumiseen

Syrjäisessä Sidi Bouzidin kaupungissa 17.12. tapahtuneesta katu-

kaupiaan polttoitsemurhasta alkanut tapahtumasarja kaatoi 28 päivässä diktatuurin, jota pidettiin yhtenä maailman vakaimmista. 26-vuotias **Mohamed Bouazizi** oli vihanneskojuna kanssa kahdeksanhenkisen kotitalouden pääasiallinen elättäjä. Kun poliisi takavarikoi hänen kojuna ja myyntituotteensa myyntiluvan puuttumisesta vuoksi, hän yritti saada elinkeinonsa takaisin

maksamalla sakon. Kun tämä mahdollisuus evättiin, hän yritti valittaa paikallisille viranomaisille, mutta häntä kieltäydettiin tapaamasta. Tämän jälkeen hän syytti itsensä tuleen hallintorakennuksen edustalla.

Tunisiassa oli aiemminkin tapahtunut tällaisia polttoitsemurhia. Esimerkiksi maaliskuussa 2010 katukauppia **Abdesslem Trimech** syytti itsensä tuleen Monastirin kaupungissa, katukauppialupa-anomuksensa hauduttua byrokratian rattaisiin. Trimechtin tragedia jäi vaille suurta mediahuomiota, mutta Bouazizin tapaus muodostui nopeasti polttopisteeksi räjähdysmäisesti alhaalta ylöspäin leviävälle kansannousulle. Kun paikallisviranomaiset kieltäytyivät tapaamasta Bouazizin omaisia, tuloksena oli hänen äitinsä johtama hiljainen mielenosoitus hallintorakennuksen ulkopuolella. Bouazizin serkku pani tapahtumasta videon Facebookiin, mistä kansainvälinen Al Jazeera -uutiskanava poimi sen. Kansannousun vyöry eivät kuitenkaan sysänneet liikkeelle urbaanit nettisurfarit, vaan Sidi Bouzidin ja lähikaupunkien asukkaat. Tieto Bouazizin kohtalosta poiki nopeasti joukkomielenosoituksia eteläisen Tunisian kaupunkiin. Pian mielenosoituksissa alettiin huutaa iskulauseita, joissa vaadittiin työtä ja presidentti **Ben Alin** eroa. Tunisian virallisen ammattiliiton UGTT:n Sidi Bouzidin osasto oli alusta alkaen mukana mielenosoituksissa. Vaikka UGTT:n johto oli tiukasti hallitsevan eliitin talutusnuorassa, liiton paikallisaktiiveilla oli jo maine rohkeina protestojina.

Protestiaallot köyhien syrjäseutujen kaupungeissa eivät olleet mikään uusi ilmiö, joten tässä vaiheessa Ben Alin hallinto tuskin osasi vielä tuntea asemaansa uhatuksi. Tunisia tunnettiin yhtenä arabimaailman repressiivisimmistä poliisivaltioista, jonka noin 10 miljoonasta asukkaasta jopa 250 000 työskenteli poliisissa. Kontrolli ulottui vahvana myös internetiin. Vuonna 2009 Committee to Protect Journalists listasi Tunisian maailman kolmanneksi vaarallisimmaksi maak-

Helmikuuhen 2011 mennessä entinen presidentti oli ajettu pois vallasta, mutta mielenosoitukset jatkuivat vanhaa valtaa lähellä ollutta uutta hallitusta vastaan.

si blogata, ja samana vuonna OpenNet Initiative totesi, ettei missään muussa arabimaassa rajoitettu internetin käyttöä yhtä paljon. Kontrollikoneistolla oli myös vahva ulkopoliittinen selkänöja. Läheinen ystävyys Yhdysvaltojen ja Ranskan kanssa takasi sen, ettei mielenosoitusten verinen tukahduttaminen aiheuttaisi mitään ulkopoliittisia seurauksia. Viimeksi elokuussa 2010 poliisi oli hajottanut väkivaltaisesti mielenosoituksia Ben Guerdanen kaupungissa lähellä Libyan rajaa.

Poliisi vastasi Sidi Bouzidin ja lähikaupunkien rauhallisiin mielenosoituksiin totutun kaavan mukaisesti ensin kyynelkaasulla ja sen jälkeen kovilla ampumalla. Bouazizin tapausta ja siihen liittyviä mielenosoituksia käsittelevän tiedon alkaessa levitä netissä, viranomaiset hakeroivat tietojen levittäjien tunnuksia ja pidättivät heitä.

Tunisian valtakoneisto oli tottunut ajattelemaan, että huolimatta valtavasta korruptiosta, kasvavasta työttömyydestä ja yleisestä talouden taantumasta suurin osa kansalaisista ei tuntisi halua kapinoida, koska heillä sentään meni paremmin kuin naapurimailla. Työttömyys ja köyhyys ovat Egyptissä, Algeriassa ja Marokossa paljon Tunisiaa korkeammalla tasolla. Kansalaisten elinajanodotteen ja koulutustason suh-

teen maa pärjää hyvin jopa Persianlahden öljyvaltioille.

Hallitus laski kuitenkin pahasti väärin. Jokin muuttui peruuttamattomasti muutaman viikon aikana. Kaikki tukahdutusvoimat vain lisäsivät mielenosoittajien päättäväisyyttä. 27.12. protestit levisivät pääkaupunki Tunisiin ja pian kaikkialle maahan, vetäen mukaansa ihmisiä kaikista yhteiskuntaryhmistä. Lakimiehet, opettajat, opiskelijat ja työttömät nuoret alkoivat tässä vaiheessa liittyä mukaan erityisen päättäväisesti. Kuten vallankumouksellisille tilanteille on tyypillistä kaikkialla maailmassa, naisilla oli huomattava rooli protesteissa. Sosiaalisen median ohella tärkeinä tiedonvälityskanavina toimivat kännykät ja ulkomaiset satelliittikanavat (ennen kaikkea Al Jazeera, France 24 ja Al Arabiya).

Tammikuussa poliisiin tukahdutusvoimista eniten kärsineistä eteläisten alueiden kaupungeista alkoi kantautua tietoja, että paikalle määrätty armeijan joukot kieltäytyivät ampumasta mielenosoittajia. Ben Ali alkoi lupaila uudistuksia ja 300 000 uutta työpaikkaa, mutta moinen ei vakuuttanut enää ketään. 14.1. hän julisti sotatilan, uhaten antavansa turvallisuusjoukoille vapaat kädet ampua mitä tahansa yli kolmen hengen kokoontumista. Epätoivoisen diktaattorin uhkapeli kui-

tenkin epäonnistui, sotilaiden ja poliisien alkaessa nyt nopeasti liittyä mielenosoittajiin. Ben Ali pakeni maasta vielä saman päivän aikana.

Väkivallaton joukkotoiminta

Mielenosoitusaallon aikana esiintyi jonkin verran mellakointia ja ryöstelyä, mutta yleisesti ottaen vallankumousliike säilyi koko ajan väkivallattomana. Pittsburgin yliopiston sosiolo-

gian professori **Mohammed Bamyeh** arvioikin juuri väkivallattomissa massamielenosoituksissa pidättymisen olleen kansanousun menestyksen salaisuus. Väkivaltaiset hyökkäykset Tunisian hallituksen valtava kontrollikoneisto olisi helposti tukahduttanut ja liike olisi todennäköisesti alkanut nopeasti heikentyä, yhä useampien jättäytyessä pois protesteista. Tappamalla rauhallisia mielenosoittajia yhä uudelleen Ben Ali vahvisti koko ajan vallankumousliikkeen moraalista pääomaa omansa kustannuksella. ”Vaikuttaa itse asiassa siltä, että

vallankumouksen epätavallinen pitkäjänteisyys ja sitkeys on nojannut ainoastaan kollektiiviseen oikeudentuntoon, ei minkäänlaiseen organisaation, johtajistoon tai yksityiskohtaiseen poliittiseen ohjelmaan” Bamyeh totesi Ben Alin paettua Tunisiasta.

Toisena Tunisian demokratialiikkeen menestyksen salaisuutena Bamyeh pitääkin juuri sen spontaaniutta ja organisoimattomuutta. Tunisian vähäinen järjestäytynyt oppositio – niin vasemistolaiset, liberaalit kuin islamistitkin – oli koko ajan sivussa tapahtumista, vaikka oppositio- puolueiden aktiiveja luonnollisesti osallistuiakin mielenosoituksiin. Selkeitä johtohahmoja ei noussut missään vaiheessa. Hallituksen oli siksi koko ajan erittäin vaikea saada otetta liikkeestä. Julistamalla massoitain kaduille lähteneet ihmiset ”naamioituneiksi jengeiksi, jotka toteuttavat terroritekoja hyökkäämällä hallituksen rakennuksiin ja ihmisten koteihin” Ben Ali vain syvensi uskottavuutensa romahdusta.

Tunisian demokratialiikkeen spontaani voima on pitänyt sen aktiivisena Ben Alin eron jälkeenkin. Jo heti diktaattorin paon jälkeen kävi selväksi liikkeen haluan varmistaa, että edessä on todellinen muutos eikä vain vanhan jatkuminen eri nimellä. Kun vanhan valtuutetun UGTT:n jäsenet yrittivät muodostaa väliaikaishallituksen, jossa enemmistö paikoista olisi heidän hallussaan, UGTT kieltäytyi välittömästi sille tarjotuista kolmesta ministeripaikasta. Mielenosoitukset alkoivat uudelleen ja 27.2. viimeinenkin RCD-puoluetta edustanut ministeri lopulta erosi väkivallattomasta hallituksesta. 3.3. väliaikaishallitus ilmoitti järjestävänsä perustuslakia säätävän kokouksen vaalit 24.7. Aika näyttää miten tapahtumat etenevät.

Vaikutukset muualla

Kuten tunnettua, Tunisian nopeasti edennyt vallankumous on sysännyt liikkeelle demokratiaa vaativien protestien aallon kaikkialla arabimaailmassa ja muuallakin. Arabimaiden ohella Tunisian tapahtumat ovat innoittaneet

samantyyppisiä liikkeitä mm. Iranissa, Kiinassa, Gabonissa ja Albanian.

Tunisian vallankumous yllätti totaalisesti kaikki poliittiset analyttikot. Jotkut heistä reagoivat tilanteeseen kiirehtimällä vähättelemään sen vaikutuksia. Kansainväliseen politiikkaan erikoistuneet lehdet ja nettisivustot täyttyivät pian kolumneista, joissa todisteltiin miksi Tunisian vallankumous ei todennäköisesti leviäisi. Harvardin yliopiston kansainvälisen politiikan professori **Stephen M. Walt** ennusti 16.2. Foreign Policy -lehdessä, että Tunisian esimerkki saisi kaikkien muiden arabimaiden johtajat nopeasti ja tehokkaasti estämään vastaavan tapahtumisen heidän omassa maassaan. Walt piti kaiken kaikkiaan epätodennäköisenä että arabimaailmassa voisi syntyä mitään vuoden 1989 Itä-Euroopan kaltaista vallankumousta, koska alueen hallitusten valta ei nojannut Neuvostoliiton kaltaiseen ulkoiseen tekijään.

Jotkut analyttikot nostivat nimenomaisesti Egyptin esimerkiksi paikasta, jossa Tunisian kaltaiset tapahtumat tuskin toistuisivat. 14.1. Georgetownin yliopiston tutkija **Michael Koplou** kirjoitti Foreign Policy -lehdessä, että Tunisian onnistunut vallankumous jäisi todennäköisesti poikkeustapaukseksi, jonka mahdollisti se, ettei maassa ollut merkittävää islamistista oppositioliikettä, jonka hallitseva eliitti olisi kokenut uhkaavan itselleen tärkeää hallinnon maallisuutta. Hänen mukaansa oli ”poissuljettu mahdollisuus” ettei Mubarak turvautuisi valtansa säilyttämiseksi paljon Ben Alia kovempiin tukahdutuskeinoihin.

Myös Mohammed Bamyeh piti 17.1. julkaisemassaan Tunisian vallankumouksen analyysissä Mubarakin Egyptiä epätodennäköisenä ehdokkaana Tunisian kaltaiselle vallankumoukselle, vaikka suhtautuikin huomattavasti Waltia ja Koploua optimistisemmin Tunisian mallin leviämismahdollisuuksiin. Bamyehin tulkinnan mukaan Mubarakin valta oli useimpia muita arabimaailman diktatuureja vakaammalla pohjalla, koska oppositio toimintaa ja presidentin arvostelua siedettiin juuri sen verran, että tyytymättömyys pääsisi

purkautumaan muodostamatta todellista uhkaa hallinnolle.

Kuitenkin myös Egyptiin syntyi räjähdysmäisesti levinnyt ruohonjuuritason demokraaliliike, joka Tunisian tavoin oli riippumaton kaikista oppositiopuolueista ja varsinaisista poliittisista ohjelmista. Ja Tunisian tavoin liike onnistui muutamassa viikossa syöksemään vallasta vuosikymmeniä tukevasti hallinneen diktaattorin. Näin murskattiin lopullisesti se myytti, ettei arabimaissa olisi diktatuurihallituksille muita mainittavia vastavoimia kuin islamistit.

Arabimaailman liikehdinnän kehitystä koskeviin spekulatioihin onkin sittemmin tullut aimonos nöyryyttä. Tilanne voi kehittyä moneen suuntaan. Laajojen väkivaltaisuuksien puhkeaminen ja uusien autoritaaristen hallitusten nousu on toki yksi mahdollinen skenaario. Egyptissä valta on tällä hetkellä armeijalla, joka on luvannut järjestää parlamenttivaalit syyskuussa. 1950- ja 60-luvuilla juuri sotilasvallankaappaukset murskasivat demokraatiapyrkimykset vastaisenäistyneissä arabimaissa ja armeijan käsi on aina siitä lähtien vaikuttanut vahvasti paikallisissa valtakoneistoissa. Ben Alilla, Mubarakilla ja lähes kaikilla vielä vallassa olevilla ei-kuninkaallisilla arabidiktatooreilla on sotilastausta.

Liikehdintä arabimaailmassa antaa kuitenkin myös syytä optimismiin. Demokraaliliikkeet ovat Tunisiassa ja Egyptissä tehneet monin tavoin selväksi, etteivät aio hyväksyä uutta autoritaarista hallintoa vanhan tilalle. Tässä suhteessa ne eroavat jyrkästi sekä vanhoista arabinationalistisista/arabisosialistisista liikkeistä että Iranin islamilaiseen tasavaltaan johtaneesta kansannoususta vuonna 1979. Eri arabimaiden välillä on tietenkin paljon eroja, eikä yhden maan kehityksen perusteella voi ennustaa tapahtumia toisessa. Selvää kuitenkin on, että nyt arabimaissa nähty demokraaliliikehdintä on luonteeltaan rajat ylittävää. Iranin ”Vihreä liike” vuonna 2009 ja väkivallattomat vallankumoukset itäisessä Euroopassa ovat toimineet innoittajina Tunisian ja Egyptin nuorille aktiivisteille jo ennen nykyistä kan-

sannousua. Nyt on arabimaiden aseettomien joukkoliikkeiden vuoro toimia innoittajana muille.

Rania Abouzeid: Bouazizi: The Man Who Set Himself and Tunisia on Fire. Time Magazine 21.1.2011
<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2043557,00.html>

Mohammed A. Bamyeh: The Revolution in Tunis: Initial Reflections. http://www.pdx.edu/sociologyofislam/tunisian-revolution-initial-reflections-mohammed-bamyeh

Bryan Farrell: Tunisia Emerges unarmed and victorious. Waging Non-Violence 19.1.2011
<http://wagingnonviolence.org/2011/01/tunisia-emerges-victorious-and-unarmed/>

Michael Koplou: Why Tunisia's Revolution Is Islamist-Free. Foreign Policy, 14.1.2011
http://www.foreignpolicy.com/articles/2011/01/14/why_tunisia_revolution_is_islamist_free

Yasmine Ryan: How Tunisia's Revolution Began. Al Jazeera, 26.1.2011
<http://english.aljazeera.net/indepth/features/2011/01/2011126121815985483.html#>

Muhammad Sahimi: Tunisia's Revolution: Lessons for Iran. Tehran Bureau, 19.1.2011
<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/tehranbureau/2011/01/tunisia-revolution-lessons-for-iran.html#>

Tasnim: Women in Tunisia's Revolution. Muslimah Media Watch, 17.1.2010
<http://www.racialicious.com/2011/01/21/women-in-tunisia%E2%80%99s-revolution/#>

Stephen W. Walt: Why the Tunisian Revolution Won't Spread. Foreign Policy, 16.1.2011
http://walt.foreignpolicy.com/posts/2011/01/15/why_the_tunisian_revolution_wont_spread

Tarina 2 päivästäni Egyptin tiedustelupalvelun kanssa

Teksti: Maikel Nabil Sanad

Viiime perjantaina, 4. helmikuuta, yöllä, olin pidätettynä yhdessä Egyptin tiedustelupalvelun tukikohdista. Silmäni sidottiin ja ympärilläni oli joukko tiedustelu-upseereita puhumassa muille aktivisteille, jotka olivat pidätettyinä kuten minä. (Aktivisteista yhdeksän oli pidätetty poistuessaan **El-Baradein*** kotoa.) Eräs upseeri sanoi minulle heidän edessä: ”Jos ottaisimme heistä 20 se vastaisi vain 10% siitä mitä sinä teit”, joten minä vastasin: ”Olen nöyrä ihminen ja näen, että kaikki heistä ovat minua parempia”.

Ennen tätä, kun kirjoitin pidätyksistäni tai oikeuksieni loukkaamisesta, pidin sitä väkivallattomana sotana itseni ja hallinnon välillä. Tällä tarkoitan että he loukkaavat oikeuksiani ja minä paljastan heidät maailmalle – ja paljastuksilla saa yleensä hyviä tuloksia. Mutta tällä kertaa kirjoitan eri tavalla, sillä nyt ensimmäistä kertaa koen olevani uhri ja ensimmäistä kertaa minua on loukattu näin paljon. En kirjoita tätä kostaakseni, vaan kertoakseni ihmisille, mitä tapahtuu, jos vallankumous epäonnistuu. Vallankumouksemme suojaa sinua ja minua näiden tapahtumien toistumiselta.

Perjantai, 4. helmikuuta – Korkeimmassa oikeudessa

Olin matkalla El-Tahrirille perjantai-iltapäivänä osoittaakseni mieltä. Poistuin metrosta Gamal Abdel Nasserin pysäkillä. Tankin vieressä seisova upseeri pysäytti minut matkalla aukiolle, tutki minut kolmesti, otti banderollini, puhelimeni ja henkilöllisyystodistukseni ja pyysi minua odottamaan.

”Siviilivaltio, ei sotilas- tai uskonnollinen”, ”Ei **Omar Suleimania** tai **Ahmed Shafikia****”, ”Armeija, 59 vuotta on tarpeeksi” sekä ”Minun nimeni on Maikel ja osoitan mieltäni huolimatta siitä mitä **Pop Shenouda** sanoi” olivat joitakin iskulauseistani. Upseerit pysäyttivät kaikki, joilla oli lauku, ja näin heidän kieltävän lääkintätarvikkeet.

Pyysin puhua pysäyttäjäni esmiehelle ja hän osoitti erästä siviiliä kertoen tämän olevan tiedustelu-upseeri. Menin hänen luokseen ja ihmettelin: ”Miksi ette päästä minua aukiolle vaikka Omar Suleiman ja Ahmed Shafik lupasivat sallia protestit?”. ”Meillä on suora käsky pysäyttää mielenosoittajat”, hän sanoi, minkä jälkeen hän satoi minut kiinni tankkiin. Ihmiset alkoivat kysellä miksi olin sidottuna, ja kun puhuin heille, upseeri vei minut elokuvateatteri Revolin viereen pois näkyvistä. En luovuttanut, vaan huusin presidentti **Hosni Mubarakin** vastaisia iskulauseita ja kehotin mielenosoittajia kertomaan pidätyksestäni medialle. Upseeri tuli ja löi minua kasvoihin. Mikä masentavinta, kansankomiteoiden ihmiset auttoivat armeijaa pidättämään minut, koska luulivat armeijan olevan puolellamme.

Matka Yksikkö 9770 c7:ään

Sotilaspoliisin auto rekisterinumeroilla 400700 tuli ja sotilaspoliisin kapteeni **Mokhtar** vei minut. Sama kapteeni jakoi poliisille ammuksia ”Vihaisena perjantaina” 28. tammikuuta, jolloin mielenosoittajat sytyttivät hänen autonsa palamaan. Hän haukkui mielenosoittajia matkallamme pidätyskeskukseen ja löi minua päähän useita kertoja. Yllätyin, että hän ohitti kansankomiteoita

tervehtien muita tiedustelu-upseereita ja Mubarakin roistoja, ja että he suunnittelivat El-Tahririn aukiolle pyrkivien mielenosoittajien pidättämistä.

Hän ajoi autonsa El-Sharabyan kautta ja pysähtyi sotilasalueelle, joka oli nimetty ”Yksikkö 9770 c7”. Paikalla oli monia pidätettyjä mielenosoittajia. Paikalla oli myös monia ulkomaalaisia, joiden he käskivät poistua ilman passejaan (jotka sotilaat olivat polttaneet).

Noin klo 15.30 he sitoivat käteni selän taakse ja sitoivat silmäni. Sen jälkeen minut työnnettiin minibussiin muiden mielenosoittajien kanssa. He ajoivat meidän tuntemattomaan paikkaan.

Tiedustelupalvelun päämajassa

Puolen tunnin ajon jälkeen auto pysähtyi hiljaiselle aukiolle noin neljäksi tunniksi. Emme tienneet missä olimme. Kukaan ei kertonut meille mitään. Lähistön moskeijassa kuuluivat ”Elast” ja ”Elesha” ruokoukset. Upseerit kiinnittivät minuun erityistä huomiota, koska olin ainoa poliitikko, jolla oli poliittisia iskulauseita. Kapteeni Mokhtar yllytti muita minua vastaan. Kuulimme kidutuksen ääniä. Ympärilläni olevat upseerit kertoivat jotakuta ammutun jalkaan, hänen yrittäessään karata. Hänen haavansa annettiin vuotaa.

Minut vietiin erilleen ja ”El-Zaffa” alkoi. ”El-Zaffa” on pidätettyjen tuntema termi kovalle hakkaamiselle ja pelottelulle, jota uudet poliittiset vangit kohtaavat. Minua tartuttiin niskasta ja painettiin kumaraan. Ympäriäni kuuluu hakkaamista ja vanha tiedustelu-upseeri puhui haltioituneena.

Vetääkseen epäilykset pois armeijasta ja tiedustelupalvelusta

Maikel Nabil El-Tahririn aukiolla 30.1.2011

armeijan upseeri kertoi paikan olevan valtion turvallisuusosaston päämaja ja uhkasi, että minua kidutetaan jos en tee yhteistyötä. ”Hiljaa”, hän komensi. Vähän väliä toinen upseeri tuli kysymään nimeäni, osoitettani ja mistä minut pidätettiin. Jos vastasin, ensimmäinen upseeri löi minua sanoen ”Käskin olla hiljaa”. Jos en vastannut hän löi minua sanoen ”Vastaa!”. He jatkoivat tätä puolisen tuntia.

He alkoivat siirtämään minua paikasta toiseen, ja vähän väliä joku upseeri puhui minulle hetken. Puhuin noin 10 upseerin kanssa tuona yönä. Epäilen että tapahtumat kuvattiin videolle. Tätä jatkui yöhön kello 2.30 asti, eli kuulustelu kesti yli kuusi tuntia. He puhuivat pasifismistani, aseistakieltäytymisestä ja siitä, miksi vallankumouksen täytyy päättyä presidentin jo tehtyä mitä pyysimme.

Kuulemani mukaan kaikki kuulustelut tehtiin jonkin toisen aktivistin kuullen. Uskon että näin oli myös omalla kohdallani. Tarkoitus oli saada meidät kidutuksen jälkeen sanomaan mitä he haluavat. Kun aktivistit kuulevat toisiaan he menettävät itsekunnioituksensa. Tästä syystä, kun olin El-Baradein kampanjan nuorten kanssa, kutsuin heitä sankareiksi ja itseäni paremmiksi. Halusin osoittaa kunnioittavamme toisiamme.

Oli selvää, että kaikki upseerit olivat lojaaleja Mubarakille. Olin surullinen Egyptin armeijasta, sillä se on uskollinen diktaattorille. Kaדהdin Tunisiaa sen armeijasta.

Yksi upseereista, luullakseni sama joka hakkasi minua ”El-Zafan” aikana, oli hyvin hilpeä. Hän kertoi olevansa 50-vuotias. Hän vaikutti olevan johtavassa asemassa. Hän kysyi: ”Palvelisitko sinä Maikel armeijassa?”, johon

Totuudesta 3 vuotta vankeutta

Pidätyksensä jälkeen **Maikel Nabil Sanad** kirjoitti blogiinsa vileä raportin *The army and the people wasn't ever one hand*, johon hän kokosi tietoja armeijan toimista vallankumouksen aikana. Kolme viikkoa myöhemmin 28.3. hänet pidätettiin syytettynä ”armeijan loukkauksesta”, ”väärän tiedon levittämisestä” ja ”yleisen turvallisuuden vaarantamisesta”.

Maikel Nabil pysyi pidätettynä, kunnes hänet tuomittiin 11.4.2011 kolmen vuoden vankeusrangaistukseen. Hänet tuomittiin sotilasoikeudessa, vaikka hän on siviili. Oikeudenkäyntiä lykättiin useita kertoja ja oikea päivä salattiin hänen ystäviltaan ja perheeltään. Maikel Nabil Sanad tuomittiin vankilaan ilman perheen tai lakimiesten läsnäoloa. Tämä rikkoo törkeästi kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 14. artiklaa, joka turvaa oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin.

Egypti on kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen osapuoli. Ilmaisun- ja mielipiteenvapaus on perusoikeus, jota sopimuksen 19. artikla

suojelee, kuten sopimuksen tulokinnasta vastaava YK:n ihmisoikeuskomitea on toistuvasti painottanut. Äskettäin hyväksytty Egyptin väliaikainen perustuslaki turvaa myös ilmaisunvapauden ja lehdistönvapauden.

Kirjoituksissaan Maikel Nabil Sanad on käyttänyt oikeuttaan mielipiteen- ja ilmaisunvapautteen. Niihin sisältyy oikeus arvostella armeijan toimintaa Egyptin vallankumouksen aikana ja sen jälkeen.

Hänen tuomitsemisensa salaa sotilasoikeudessa vankeuteen rikkoo hänen ihmisoikeuksiaan ja on vastoin sekä Egyptin lakia että kansainvälisiä standardeja.

Maikel Nabilin tilannetta voi seurata War Resisters' Internationalin sivuilta <<http://www.wri-irg.org/node/11403>>.

Hänen kirjoituksensa löytyvät hänen omasta blogistaan ja WRI:n sivuilta <<http://www.maikelnabil.com>>.

Ohjeita tukiviestien lähettämiseen löytyy myös AKL:n sivuilta <<http://akl-web.fi/node/1736>>.

vastasin: ”En”. Tämän jälkeen keskustelimme pasifistisesta vaihtoehtostani. He eivät kunnioita mielipiteenvapautta. Hän sa-

noi: ”Sinä palvelet armeijassa”. ”Sitä ei tapahdu”, vastasin. ”Joudut sotasoikeuteen”, hän sanoi, johon vastasin: ”Olen itse valinnut

sotasoikeuteen joutumisen kiel-
täytyessäni palveluksesta, joten ei
haittaa jos se tapahtuu nyt.” Hän
oli hermostunut ulkomaalaisista,
joihin olen pitänyt yhteyttä säh-
köpostitse, eivätkä he ole lain-
kaan iloisia yhteistyöstäni eu-
rooppalaisten pasifistijärjestöjen
kanssa.

He pelasivat vanhaa ”hyvä poliisi,
paha poliisi” peliä. Toinen
kohteli meitä huonosti ja toinen
lempeästi.

He pilkkasivat kristinuskoa kai-
ken aikaa ja pitivät huolen, että
tietävät olenko ortodoksi, katoli-
nen vai protestantti. He myös
kuuntelivat ”Isä meidän”-rukousta.

He vakuuttivat koko ajan, että
täällä mikään laki ei suoja meitä,
että he voivat tehdä meille mitä
tahansa. Se oli totta. Meitä
kohdeltiin kuin sotavankeja. Koko
ajan olimme silmät ja ruumis si-
dottuina, kumarassa, tietämättä
missä olemme ja ilman lupaa pu-
hua toisillemme. Se oli keho tapa
kohdella oman maan kelpo
kansalaisia.

Kello 2.30 he antoivat minun
nukkua yksin ulkona maassa. En
ollut kuten muut. Toisin kuin
muille, erakon tavoin, he antoivat
minulle maton huovan sijasta. Se
oli hyvin karkea ja satutti käsiäni.

Kesti noin 29 tuntia, kunnes
toisena päivänä minut vapautet-
tiin. Side poistettiin silmiltäni
vain vessassa. Nyt lopulta tiesin
mitä kello on.

Seksuaalinen häirintä

Ensimmäisen kerran minua häi-
ritsi pieni upseeri, joka pidätti mi-
nut keskustassa. Hän tutki suku-
puolielimeni, mutta pidin tätä sil-
loin osana ruumiintarkastusta.

Toinen kerta oli ”El-Zaffassa”,
kun minua tartuttiin niskasta ja pa-
kotettiin kumaraan. Joku yritti re-
piä farkkujeni takamusta alas usko-
tellen että minut raiskattaisiin.

Kolmannella kerralla asevel-
volliset kuljettivat minua upsee-

rilta toiselle, ja yksi heistä työnsi
kätensä housuihini ja tarttui alus-
housuihini.

He kohtelivat minua kuin nais-
ta. Eräs upseeri sanoi kollegalleen
”Tulen kun olen valmis hänen
kanssaan”. (Sana ”hän” esitettiin
feminiinisukuisena.)

Kerroin häirinnästä ylemmille
upseereille, jotka käyttäytyisivät
kuin eivät tietäisi asiasta, mutta
toisena päivänä häirintä loppui.

Jälleen vapaana, lauantai 5. helmikuuta

Toisen päivän me vietimme kello
14.30 asti avoimessa ilmassa sa-
teessa, mutta ketään ei kiinnosta-
nut siirtää meitä muualle. Kello
14.30 minut siirrettiin vankila-
alueelle, missä vapautettiin mo-
nia ihmisiä. Rakennuksen kahdes-
sa kerroksessa oli kummassakin 8
selliä. Sellejä oli noin 16, joten
vankeja täytyi olla yli 300. Yhdes-
sä sellissä pidettiin naismieleno-
soittaja. Heidän ei annettu käydä
vessassa.

He vapauttivat kaikki, mutta
panivat minut nurkkaan kerto-
matta mitä minulle tapahtuu. He
toivat uusia pidätettyjä, mikä
vahvisti Ahmed Shafikin ja Omar
Seleimanin valehdelleen. Kello
18.30 minulle puettiin käsirau-
dat, mikä pelästytti minut. (Aikai-
semmin oli käytetty vain naruja.)
Silmäni sidottiin ja minua kävely-
tettiin pitkään hiekalla. Uskoin
että he ampuvat minut, sillä he-
hän ovat rikollisia. He kuitenkin
pysäyttivät taksin, panivat minut
sisään ja pyysivät minua olemaan
avaamatta silmiä muutamaan mi-
nuuttiin. Minua kiinnosti vain
päästä hengissä pois. Kärsin kaksi
päivää pelkoa ja kipua, jollaista
en halua kenenkään kokevan elä-
mänsä aikana. Kun taksi oli aja-
nut jonkin aikaa poistin siteen sil-
miltäni ja näin olevani El-Taryan
kadulla Nasr Cityssä, joten tiesin
olleen jollain sotilasalueella Ra-
ba’a El-Adawyassa, Nasr Cityssä.

Loppusanat

Vaikka koin elämäni raskaimmat
päivät, jälkikäteen koin, kuinka
nämä ihmiset ovat pelkureita. He
pelkäsivät näyttää naamaansa tai
antaa meidän tietää missä olim-
me. Meidät pidettiin sidottuina ja
aseettomina ja hekin pelkäsivät.
Vapaudella on hintansa. He yritti-
vät saada meidät tuntemaan it-
semme heikoiksi, mutta me olem-
me vahvoja. Voimalla ja väkival-
lalla on ero. Me olemme
vahvempia ja he ovat väkivaltai-
sempia. Jonain päivänä kaikille,
joita on kidutettu 59 sotilasvallan
vuoden aikana, koittaa oikeus.

Viestini El-Tarhirin mieleno-
soittajille on: älkää luovuttako.
Teidän täytyy jatkaa mitä aloitit-
te. Aukio on ainoa painostustapa,
joka meillä on, emmekä saa me-
nettää sitä. Tämän vallanku-
mouksen täytyy jatkua, sillä jos se
ei jatku, koko Egypti kärsii sen
mitä minä kärsin tai pahempaa.
Palaan El-Tarhirille toivuttuani
muutaman päivän.

Olen jälleen hyvin surullinen
siitä, että armeijan uskollisuus on
Mubarakille, ei Egyptille, mutta
näen että ihmiset El-Tarhirilla tie-
tävät tämän. Hei eivät päästäneet
tankkeja aukiolla. Varokaa, ar-
meija ei ole puolellamme. Älkää
menettäkö aukiota.

Yli viesti minua vastaan rik-
koneille upseereille: tiedän teistä
paljon ja joka kerta opin enem-
män. Älkää huolehtiko, joudutte
vielä kerran oikeuteen.

** Mohamed El-Baradei on egyptiläinen
diplomaatti ja oppostiojohtaja. Hän
toimi aikaisemmin kansainvälisen ato-
mienergiähjärjestön johtajana.*

*** Ahmed Shafik ja Omar Suleiman
ovat entisiä kenraaleita ja poliitikkoja,
jotka Hoshni Mubarak erotettiin ni-
mitti varapresidentiksi ja pääministe-
riksi. Shafik on entinen tiedustelupal-
velun päällikkö ja valtaa pitävän soti-
lasneuvoston jäsen.*

Egyptin armeija taloudellisena valtaklikkinä

Teksti: Dr. Walter Armbrust

Armeija oli kiinteä osa **Mubarakin** kauden hännystelykapitalismia. Korkeat arvoiset upseerit palkittiin suhteellisen lyhyiden sotilasurien jälkeen tuottoisilla johtokuntapaikoilla rakennusprojekteissa ja kauppaeskuksissa sekä muilla tämäntyyppisillä bonuksilla. Jotkut tällaisista projekteista ovat käytännössä valtionyhtiöitä, jotka siirrettiin armeijan alaisuuteen IMF:n rakennus- ja investointiohjelmien toteuttamisen edellyttäessä siviilihallinnon supistamista.

Kenraaleille on kuitenkin annettu unelmatyöpaikkoja myös yksityissektorilta. Sotilasmenot olivat jo itsessään tuottoisa bisnes, koska niihin sisältyi sekä valtion budjettivaroja että sopimuksia kalustoa ja teknistä tukea tarjoavien amerikkalaisyhtiöiden kanssa. Yhdysvallat rahoitti suuren osan näistä kalustotoimituksista ja koulutuksista, koska näin tekemällä se noudatti sääntöä, jonka mukaan suuri osa maan sotilasmenoista tulee kierrättää amerikkalaisiin yhtiöihin. Kaikki tällaiset sopimukset vaativat kuitenkin välikäsiä kohdemaassa, ja ketkäpä olisivat olleet sopivampia tähän rooliin kuin ne samat miehet, joille sotilasapu oli tarkoitettu. Tässäkin asiassa Egyptin sotilaallis-teollinen kompleksi sovelsi suoraan amerikkalaisia toimintamalleja. Egyptin armeija hyötyi Yhdysvaltain sotilasavusta niin paljon, että sen voidaan jopa sanoa olleen itsekin osa sitä kuuluisaa Yhdysvaltain sotilaallis-teollista kompleksia, jossa eläkkeelle jäävät sotilashenkilöt siirtyvät pyöröovien kautta armeijan kanssa kauppaa käyvien yhtiöiden palvelukseen.

Näin ollen on hyvin selvää, ettei korkeimman sotilasneuvoston kenraaleilla ole mitään halua sallia Egyptin kansantalouteen kosmeettista taso pidemmälle meneviä muutoksia. He saattavat kuitenkin

joutua tekemään niin vasten tahtoaan. Armeija on varsin kömpelö voima, joka ei sovellu erityisen hyvin mielenosoittajajoukkojen kontrolliin. Viimeisimmässä korkeimman sotilasneuvoston julkilausumassa toistettiin sekä tuki demokratialiikkeen vaatimuksille että vaatimus mielenosoitusten lopettamisesta, jotta kansalaiset palaisivat takaisin töihin. Jos mielenosoitukset jatkuvat siihen pisteeseen saakka, ettei korkein sotilasneuvosto katso enää voivansa sietää niitä, ei mielenosoittajia ampumaan panna korruptoituneita Mubarakin kauden kenraaleita, vaan siihen on käskettävä asevelvollisia. Joidenkin silminnäkijäkuvausten mukaan asevelvollisia olisi vallankumouksen alkuvaiheissa yritetty komentaa hajottamaan mielenosoituksia, mutta nämä olisivat kieltäytyneet tekemästä niin.

Demokratiamielenosoittajat ja heidän tukijansa toistelivat usein iskulauseita ”armeija ja kansa ovat yhtä kättä” ja ”armeija tulee meistä”. He tarkoittivat tällä juuri asevelvollisia ja monet heistä olivat tietämättömiä siitä kuinka jyrkkä ero rivimiesten ja kenraalien etujen välillä oli. Asevelvollisten ja kenraalien väliin jäivät keskitason ammattiupseerit. Sitä mille taholle he ovat lojaaleja, on pohdittu paljon. Kenraaleista voidaan sanoa sen verran, että he haluavat säilyttää etuoikeutensa, mutta eivät hallita suoraan. Pitkätetty suora hallitusvalta tekisi korkeimman sotilasneuvoston upseerit haavoittuvaisiksi neuvoston ulkopuolelle jätettyjen upseerien hyökkäyksille. Suora hallitseminen myös väistämättä tekisi kaikille selväksi, etteivät ylimmät upseerit itse asiassa ole osa kansan ja asevelvollisten muodostamaa ”yhtä kättä”. He ovat loogisesti ajatellen osa samaa porukkaa kuin **Ahmad Ezz, Safwat al-Sharif, Gamal Mubarak ja Habid al-Adly**

– joiden nimet koristavat kaikkia mahdollisia listoja sellaisista vanhan hallituksen jäsenistä ja hännystelijöistä, jotka olisi syytä tuoda oikeuden eteen.

Spekulaatiot siitä minkä verran rahaa Mubarakin hallinto varasti ja minkä verran tästä olisi mahdollista palauttaa kansantalouteen ovat pohjimmiltaan pelkkää huomion viemistä pois olennaisemmista kysymyksistä. Ei ole mitään väliä sillä onko summa 50 miljardia vai 500 miljardia dollaria jos Egypti pysyy uusliberalistisena valtiona, jonka nimellinen markkinafundamentalismi kohdistuu köyhiin, samaan aikaan kun uudet yksityistetyt varat kierrätetään politiikan sisäpiiriläisille ja heihin kytköksissä oleville rikkaille. Jos haluaa saada osviittaa siitä miten syvällisesti tammikuun 25. päivän vallankumous tulee Egyptiä muuttamaan, on hyödyllisempää seurata millaisia neuvoja kenraalien väliaikaishallitus kuuntelee Egyptin hallintojärjestelmän uudistamisessa. Sotilashallinnon aika tulee luultavasti todella olemaan niin lyhyt kuin mainostetaan. Sopii toivoa, että sitä seuraa siviileistä koostuva väliaikaishallitus, jonka valtakaudelle ilmoitetaan jokin täsmällinen pituus (ainakin kaksi vuotta), jonka aikana poliitisten puolueiden sallitaan järjestäytyä ruohonjuuritasolla, aidosti vapaiden vaalien mahdollistamiseksi. Väliaikaishallituksilla on toisinaan ikävä tapa tehdä itsestään pysyviä.

Tohtori Walter Armbrust työskentelee lähi-idän tutkimuksen luennoitsijana Oxfordin yliopistossa. Yllä oleva teksti on katkelma pidemmästä artikkelista ”A Revolution Against Neoliberalism?”, joka on julkaistu mm. Al Jazeeraan englanninkielisellä sivustolla <http://english.aljazeera.net/indepth/opinion/2011/02/201122414315249621.html>

Aseistakieltäytyjäliitto

Yhteystiedot

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki

puh 09-7568 2444,
040-836 2786
fax 09-147 297
toimisto@akl-web.fi
http://www.akl-web.fi/

Aseistakieltäytyjien neuvonta

Päivystys ma ja to klo 14-18:
09-7568 2444 muina aikoina
040-836 2786, neuvonta@akl-web.fi

Lakiapua

lakiasiansihteeri Juha Keltti
040-56 38 731,
juha.keltti@akl-web.fi

Toimintaryhmät

AKL-Jyväskylä
jyvaskyla@akl-web.fi

AKL-Turku
turku@akl-web.fi

Oletko kiinnostunut AKL-toiminnasta omalla paikkakunnallasi? Ota yhteyttä toimistoon, niin neuvomme!

Muita yhteystietoja

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
http://www.wri-irg.org

Liity jäseneksi

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat liiton periaatteita. Perusjäsenmaksu on 10 euroa, alennettu maksu 5e (palveluksessa oleville sivareille, totaali-kieltäytyjille - joiden oikeusprosessi on kesken - ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle). Tukijäsenmaksu on 20 euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille:
800017-750541

Kirjoita viestiasaan nimesi ja yhteystietosi (kuten katuosoitteesi lehteä varten)!

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari&To- taali-lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa.

Osta AKL:n tukituotteita:

www.akl-web.fi/yhdistys/myyntituotteet

Tuotteita voi tilata AKL:n keskukselta (p. 09-7568 2444, 040-836 2786, tilaukset(at)akl-web.fi). Myös paikan päälle toimistolle voi tulla ostoksille - varmistathan etukäteen, että toimistolla ollaan paikalla. Minimitilaus 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Pankkiyhteys: Sampo 800027-10155341 (tilinomistaja Helsingin siviilipalvelusseura). AKL:n jäsenille tarkoitetut jäsenhinnat ovat voimassa vain Helsingin toimistolta ostettaessa/tilattaessa sekä myyntipöydillä, jos maksat samaan aikaan jäsenmaksun. Jos haluat jäsenalennuksen, mainitse siitä tilausta tehdessäsi.

27.6.-5.7.2011 - Antimilitaristinen yhteismatka festareille Tanskaan
Lähde bussilla Roskildeen. Matkan hinta on vain 145 €, AKL:n jäsenille 125 € (ei sisällä festarilippua**) <http://akl-web.fi/roskilde>

22.-28.7.2011 - War Starts Here -toimintaleiri Ruotsissa ks. s.3

Asan ja tovereiden tukilevy AKL:lle:

- CD 16€ (13€)
- 2xLP 18€ (15€)
- Juliste noin 20x40cm 2€
- Farewell to Arms 4 -CD 5€
- Farewell to Arms 3 -CD 5€
- Kynät 1€
- Sytytin 2€
- Antimilitaristiset T-paidat (katkaistu kivääri, rauhanleijona)
- Perinteinen malli, luomu 16€ (14€)
- Miesten ja naisten stretch-t-paita, luomu 16€ (14€)
- Vanhojen mallistojen hajakoot 5€
- Heijastimet 3€
- Reilun kaupan kangaskassi 5€
- Rintamerkit 38mm ja 25mm 1€
- Pinsit 2€
- Pamfletit
- Sodalla on lapsen kasvot 1€
- Propagandan takaa 1€
- Jugoslavian väkivallaton vallankumous 1€
- Kirjat
- Aseistakieltäytyjän maailma 3€
- Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta 3€
- + muita kirjoja suomeksi ja englanniksi

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maail-

maa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: **"Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minikäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi"**. AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteentotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.